

Tornion kaupunki

Talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028–2029

Sisällysluettelo

Koko kaupungin tuloslaskelma ... **3**

Tarkastuslautakunta ... **5**

Konserni- ja elinvoimapalvelut ... **7**

Sivistyspalvelut ... **19**

Sivistyslautakunta ... 25

Elämänlaatulautakunta ... 31

Aineen taidemuseon johtokunta ... 40

Tekniset palvelut ... **46**

Teknisten palvelujen lautakunta ... 49

Perämeren jätelautakunta ... 56

Meri-Lapin ympäristölautakunta ... 60

Taseyksikkö: Meri-Lapin työllisyyspalvelut ... **65**

Investointiosa ... **68**

Konserni- ja elinvoimapalvelut ... 68

Sivistyspalvelut ... 69

Tekniset palvelut ... 70

Käsittelyt:

Kaupunginhallitus 5.10.2026
Kaupunginhallitus 19.10.2026
Kaupunginhallitus 9.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

Koko kaupungin tuloslaskelma

			KH 9.11.2026	KH 16.11.2026			
Koko kaupunki Ulkoinen tuloslaskelma	**TP 2025**	**TA+MUUT. 2026**	**KJ II 2027**	**KJ III 2027**	**Muutos KJ II > KJ III**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot							
Myyntituotot	9 376 632	9 821 749	10 139 450	10 139 450	0	9 525 520	9 603 080
Maksutuotot	1 795 087	1 493 590	1 536 940	1 536 940	0	1 576 500	1 592 260
Tuet ja avustukset	1 481 411	1 543 788	1 473 750	1 473 750	0	1 411 270	1 415 430
Muut toimintatuotot	5 795 845	3 451 260	3 173 950	3 173 950	0	6 224 030	3 256 240
Toimintatuotot	**18 448 976**	**16 310 387**	**16 324 090**	**16 324 090**	**0**	**18 737 320**	**15 867 010**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-47 056 748	-48 052 330	-48 155 260	-48 069 760	85 500	-48 112 600	-49 100 930
Palkat ja palkkiot	-38 209 409	-39 321 150	-39 750 550	-39 679 350	71 200	-39 702 360	-40 521 610
Henkilösivukulut	-8 847 339	-8 731 180	-8 404 710	-8 390 410	14 300	-8 410 240	-8 579 320
Eläkekulut	-7 678 019	-7 546 360	-7 208 550	-7 196 410	12 140	-7 214 750	-7 359 890
Muut henkilösivukulut	-1 169 320	-1 184 820	-1 196 160	-1 194 000	2 160	-1 195 490	-1 219 430
Palvelujen ostot	-17 698 938	-19 798 663	-17 578 420	-17 589 380	-10 960	-17 910 250	-18 173 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 641 997	-6 677 252	-6 786 820	-6 786 820	0	-6 917 060	-7 057 930
Avustukset	-4 786 821	-5 638 931	-6 027 250	-6 063 520	-36 270	-5 978 820	-5 978 820
Muut toimintakulut	-1 747 622	-1 309 800	-1 454 050	-1 454 050	0	-1 441 160	-1 465 320
Toimintakulut	**-77 932 126**	**-81 476 976**	**-80 001 800**	**-79 963 530**	**38 270**	**-80 359 890**	**-81 776 750**
Toimintakate	**-59 483 150**	**-65 166 589**	**-63 677 710**	**-63 639 440**	**38 270**	**-61 622 570**	**-65 909 740**
Verotulot	51 991 437	53 187 000	54 017 920	54 017 920	0	55 460 920	57 468 920
Valtionosuudet	11 273 319	9 779 665	7 782 300	7 949 350	167 050	7 949 350	7 949 350
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	347 192	1 015 000	1 072 000	1 072 000	0	1 072 000	1 072 000
Muut rahoitustuotot	244 375	302 500	702 500	702 500	0	702 500	702 500
Korkokulut	-1 153 217	-1 350 000	-1 460 000	-1 460 000	0	-1 600 000	-1 750 000
Muut rahoituskulut	-149	-1 000	-1 000	-1 000	0	-1 000	-1 000
Rahoitustuotot ja -kulut	**-561 799**	**-33 500**	**313 500**	**313 500**	**0**	**173 500**	**23 500**
Vuosikate	**3 219 806**	**-2 233 424**	**-1 563 990**	**-1 358 670**	**205 320**	**1 961 200**	**-467 970**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 836 060	-5 100 000	-5 100 000	-5 100 000	0	-5 100 000	-5 100 000
Arvonalentumiset	-31 263	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 867 323**	**-5 100 000**	**-5 100 000**	**-5 100 000**	**0**	**-5 100 000**	**-5 100 000**
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot	10 415 706	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	10 415 706	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**7 768 190**	**-7 333 424**	**-6 663 990**	**-6 458 670**	**205 320**	**-3 138 800**	**-5 567 970**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**7 768 190**	**-7 333 424**	**-6 663 990**	**-6 458 670**	**205 320**	**-3 138 800**	**-5 567 970**

KH 16.11.2026

Koko kaupunki Ulkoinen tuloslaskelma	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ III 2027	Muutos 2026 > 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	9 376 632	9 821 749	10 139 450	317 701	9 525 520	9 603 080
Maksutuotot	1 795 087	1 493 590	1 536 940	43 350	1 576 500	1 592 260
Tuet ja avustukset	1 481 411	1 543 788	1 473 750	-70 038	1 411 270	1 415 430
Muut toimintatuotot	5 795 845	3 451 260	3 173 950	-277 310	6 224 030	3 256 240
Toimintatuotot	**18 448 976**	**16 310 387**	**16 324 090**	**13 703**	**18 737 320**	**15 867 010**
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-47 056 748	-48 052 330	-48 069 760	-17 430	-48 112 600	-49 100 930
Palkat ja palkkiot	-38 209 409	-39 321 150	-39 679 350	-358 200	-39 702 360	-40 521 610
Henkilösivukulut	-8 847 339	-8 731 180	-8 390 410	340 770	-8 410 240	-8 579 320
Eläkekulut	-7 678 019	-7 546 360	-7 196 410	349 950	-7 214 750	-7 359 890
Muut henkilösivukulut	-1 169 320	-1 184 820	-1 194 000	-9 180	-1 195 490	-1 219 430
Palvelujen ostot	-17 698 938	-19 798 663	-17 589 380	2 209 283	-17 910 250	-18 173 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 641 997	-6 677 252	-6 786 820	-109 568	-6 917 060	-7 057 930
Avustukset	-4 786 821	-5 638 931	-6 063 520	-424 589	-5 978 820	-5 978 820
Muut toimintakulut	-1 747 622	-1 309 800	-1 454 050	-144 250	-1 441 160	-1 465 320
Toimintakulut	**-77 932 126**	**-81 476 976**	**-79 963 530**	**1 513 446**	**-80 359 890**	**-81 776 750**
Toimintakate	**-59 483 150**	**-65 166 589**	**-63 639 440**	**1 527 149**	**-61 622 570**	**-65 909 740**
Verotulot	51 991 437	53 187 000	54 017 920	830 920	55 460 920	57 468 920
Valtionosuudet	11 273 319	9 779 665	7 949 350	-1 830 315	7 949 350	7 949 350
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	347 192	1 015 000	1 072 000	57 000	1 072 000	1 072 000
Muut rahoitustuotot	244 375	302 500	702 500	400 000	702 500	702 500
Korkokulut	-1 153 217	-1 350 000	-1 460 000	-110 000	-1 600 000	-1 750 000
Muut rahoituskulut	-149	-1 000	-1 000	0	-1 000	-1 000
Rahoitustuotot ja -kulut	**-561 799**	**-33 500**	**313 500**	**347 000**	**173 500**	**23 500**
Vuosikate	**3 219 806**	**-2 233 424**	**-1 358 670**	**874 754**	**1 961 200**	**-467 970**
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 836 060	-5 100 000	-5 100 000	0	-5 100 000	-5 100 000
Arvonalentumiset	-31 263	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 867 323**	**-5 100 000**	**-5 100 000**	**0**	**-5 100 000**	**-5 100 000**
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	10 415 706	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	10 415 706	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**7 768 190**	**-7 333 424**	**-6 458 670**	**874 754**	**-3 138 800**	**-5 567 970**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**7 768 190**	**-7 333 424**	**-6 458 670**	**874 754**	**-3 138 800**	**-5 567 970**

Tarkastuslautakunta

KH 9.11.2026 KH 16.11.2026

10 TARKASTUSTOIMI 100 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-49 635	-55 780	-56 720	-56 720	0	-56 960	-57 440
Palkat ja palkkiot	-43 261	-49 410	-50 560	-50 560	0	-50 750	-51 140
Henkilösivukulut	-6 374	-6 370	-6 160	-6 160	0	-6 210	-6 300
Eläkekulut	-5 681	-5 640	-5 400	-5 400	0	-5 450	-5 520
Muut henkilösivukulut	-693	-730	-760	-760	0	-760	-780
Palvelujen ostot	-32 297	-35 420	-33 340	-33 340	0	-34 000	-34 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-30	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-275	0	-1 200	-1 200	0	-1 220	-1 240
Toimintakulut	**-82 206**	**-91 230**	**-91 260**	**-91 260**	**0**	**-92 180**	**-93 360**
Toimintakate	**-82 206**	**-91 230**	**-91 260**	**-91 260**	**0**	**-92 180**	**-93 360**

Tarkastuslautakunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta, puheenjohtaja Jari Tervahauta

Toimielimen tehtävä:
Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalaissa (410/2015) ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta järjestää hallinnon ja talouden tarkastuksen, valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä hankkii tarvittaessa selvitykset ja lausunnot tilivelvollisilta ja kaupunginhallitukselta. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu perehtyä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sisältöön, arvioida niitä ja raportoida valtuustolle ja kuntalaisille havainnoistaan sekä toiminnan vaikuttavuudesta.

Lautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja valvoo lakisääteisen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista sekä saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lisäksi lautakunnan tulee valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Arviointitehtäväänsä varten lautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa kaupunginvaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:
Tarkastustoimi, puheenjohtaja Jari Tervahauta

Toimintaympäristön muutos 2028–2029:

Tavoitteena on tuoda paremmin esille jatkuvan arvioinnin tärkeyttä koko kaupunkikonsernin toiminnan kehittämisessä. Tarkastuslautakunnan roolia ja tehtäviä kehitetään valtuuston toimielimille asettamien tavoitteiden toteutuksen seurannassa ja arvioinnin väliraportoinnilla.

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on verkostoitua muiden kuntien tarkastuslautakuntien ml. Haaparannan kanssa .

Toiminnan painopistealueet 2027:

Tarkastuslautakunta paneutuu tilivuoden 2026 arviointiin, jossa painopistealueina ovat johtaminen ja hallinto, konserniyhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen sekä konserni- ja elinvoimapalvelut ja sivistyspalvelut , sivistyslautakunta, elämänlaatulautakunta ja Aineen taidemuseon johtokunta.

Tarkastuslautakunta

Tunnusluku	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimialan htv:t, kehitys	0,5	0,5	0,5	0,5
Toimialan ulkoiset nettokustannukset e / asukas.	-3,71	-3,95	-4,39	-4,46
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm.	15 / 98	14 / 97	15 / 100	15/100

Konserni- ja elinvoimapalvelut

			KH 9.11.2026	KH 16.11.2026			
11 KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	**TP 2025**	**TA+MUUT. 2026**	**KJ II 2027**	**KJ III 2027**	**Muutos KJ II > KJ III**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot							
Myyntituotot	6 163 673	6 412 249	7 123 760	7 123 760	0	6 496 700	6 543 190
Maksutuotot	1 043	650	780	780	0	790	800
Tuet ja avustukset	466 415	509 210	417 700	417 700	0	420 680	423 670
Muut toimintatuotot	331 160	246 760	281 710	281 710	0	3 291 150	294 050
Toimintatuotot	**6 962 291**	**7 168 869**	**7 823 950**	**7 823 950**	**0**	**10 209 320**	**7 261 710**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-5 019 612	-5 175 110	-5 225 200	-5 225 200	0	-5 222 810	-5 355 760
Palkat ja palkkiot	-4 159 824	-4 301 050	-4 372 190	-4 372 190	0	-4 365 360	-4 480 280
Henkilösivukulut	-859 788	-874 060	-853 010	-853 010	0	-857 450	-875 480
Eläkekulut	-738 634	-751 820	-729 260	-729 260	0	-733 150	-748 580
Muut henkilösivukulut	-121 154	-122 240	-123 750	-123 750	0	-124 300	-126 900
Palvelujen ostot	-6 328 115	-7 844 617	-7 791 280	-7 802 240	-10 960	-7 852 690	-7 915 980
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-629 795	-439 080	-624 040	-624 040	0	-635 470	-651 330
Avustukset	-3 955 958	-4 182 732	-4 456 860	-4 493 130	-36 270	-4 456 860	-4 456 860
Muut toimintakulut	-581 014	-515 230	-606 360	-606 360	0	-573 840	-580 980
Toimintakulut	**-16 514 494**	**-18 156 769**	**-18 703 740**	**-18 750 970**	**-47 230**	**-18 741 670**	**-18 960 910**
Toimintakate	**-9 552 203**	**-10 987 900**	**-10 879 790**	**-10 927 020**	**-47 230**	**-8 532 350**	**-11 699 200**

Konserni- ja elinvoimapalvelut	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuuhenkilö	Konserni- ja elinvoimapalvelut Kaupunginjohtaja Jukka Kujala Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo
Toimialan toiminta-ajatus	Konserni- ja elinvoimapalvelut vastaa kaupunginhallituksen ja keskusvaalilautakunnan päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta. Meri-Lapin työllisyyspalvelut vastaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä osana Meri Lapin kuntien muodostamaa yhteistä työllisyysaluetta
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Kunnallishallinnon asiantuntija ja rajat ylittävän yhteistyön taitaja
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	**Toimielin** Kaupunginhallitus Tehtävä: - Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät Palvelualueet: Konsernipalvelut ja elinvoimapalvelut **Toimielin** Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto Tehtävä: Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen **Toimielin** Meri-Lapin työllisyyslautakunta Tehtävä: vastaa laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä. Lautakunnan ratkaisuvaltaa määritetään erillisellä Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksella.

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Toimialan htv:t kehitys	63,2	82,22	82,5	Ilmoitetaan myöhemmin
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-335	-459	-523	Ilmoitetaan myöhemmin
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Kaupunginvaltuusto 10 / 108 Kaupunginhallitus 23 / 373 Konsernijaosto 9 / 59 Henkilöstöjaosto 11 / 100 Keskusvaalilautakunta 20 / 83	Kaupunginvaltuusto 11 / 168 Kaupunginhallitus 23 / 460 Konsernijaosto 5 / 34 Henkilöstöjaosto 9 / 101 Keskusvaalilautakunta 14 / 71	Kaupunginvaltuusto 11 / 150 Kaupunginhallitus 23 / 400 Henkilöstöjaosto 10 / 100 Keskusvaalilautakunta 1 / 5	Kaupunginvaltuusto 11/150 Kaupunginhallitus 23/400 Henkilöstöjaosto 10/100 Keskusvaalilautakunta 7/35
Elinkeinopalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	1,26	1,30	1,01	Ilmoitetaan myöhemmin
Tietohallintopalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	3,74	3,52	3,68	Ilmoitetaan myöhemmin
Työllisyyden edistäminen(Tornion kaupunki) -Kaupungin työllistetyt - Työmarkkinatukimaksu euroa - Tutustu työelämään ja tienaa -kampanjan tukiyrityksille euroa - Kesätyöseteli, työllistetyt nuoret - Kesätyöntekijät lkm	23 931 437 112 080 313 104	Työllisyydenhoito - 2 048 915 91 560 260 102	Kuntatyöllistämistä ei enää toteuteta. 2 000 000 140 000 360 100	Kuntatyöllistämistä ei enää toteuteta. 2 250 000 120 000 350 50
HYTE-kerroin / kuntajohto -prosessi-indikaattorit (1-5 kpl):	1) Sairastavuusindeksi (v. 2022,) 100,0. Lapin hva 109,3. Terveysindeksiin kuuluva työkyvyttömyysindeksi	1) THL:n terveysindeksin tuoreimmat tiedot vuosilta 2021-23. Terveysindeksin päivittäminen ei ole edennyt.	1) Kansallinen terveysindeksi 2) TEA-viisari	1) Kansallinen terveysindeksi. 2) TEA-viisari.

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
1) Kuntalaisten elintapojen raportointi - Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	Torniossa 109,5. (Lapin hva 126,5) 2) TEA-viisari-tiedot on raportoitu valtuustolle vuosittain. 3) Nimetyt hyvinvointialueen edustajat hyvinvointiryhmässä. Hyvinvointialueen hytetu yhteistyön tiivistäminen Laphan kanssa yhdyspintojen edistämiseksi. 4) HYTE-kerroin valtakunnallinen tulosindikaattori v.2024 17,0 euroa/as. vrt. vuonna 2023 15,8 euroa/as. 5) Kunnan valtionosuuden hytetu-lisäosa Torniossa 2024 yht.368 900 euroa. Vrt. 2023 yht. 333 200 6) Asetusluonnos kuntien vähimmäistietosisällöstä tullut syksyllä 2024	2) TEA-viisari tiedot on raportoitu valtuustolle 5/2025 3) Lakisääteiset hytetu- neuvottelut 5/2025 pidetty. Sovitut yhteistyöverkostot ovat toiminnassa, kokouksia 6 kpl. 4) HYTE-kerroin valtakunnallinen tulosindikaattori 19 eur/as (vrt 2024 17 eur/as). Skaalatut pisteet valtakunnallisesti verrattuna 2025 62 /100 pistettä (2024 57/100) 5) Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden hytetu -lisäosa 2025 yht. Torniossa 399 100 euroa, vrt 2024 368 900 euroa. 6) Asetusluonnos kuntien vähimmäistietosisällöstä tullut syksyllä 2024. Asetusluonnos odottaa edelleen vahvistusta.	3) Hyvinvointialueen yhteistyömekanismit, kokoukset lkm 4) HYTE-kerroin indikaattoritieto ja muutokset raportoidaan vuosittain. 5) Valtionosuuden HYTE-lisäosan seuranta 6) Järjestämislain mukainen asetus hytekertomuksen vähimmäistietosisällöstä on STM:n käsittelyssä. Sisällön seuranta ja raportointi käyttöön.	3) Hyvinvointialueen yhteistyömekanismit, kokouksien lkm. 4) HYTE-kerroin indikaattoritieto ja muutokset raportoidaan vuosittain. 5) HYTE- valtion lisäosan seuranta. 6) Järjestämislain mukainen asetus hytekertomuksen vähimmäistietosisällöistä on STM:n käsittelyssä. Sisällön seuranta ja raportointi käyttöön.
2) Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit - Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	1) Toimialat raportoivat tilinpäätöskertomuksessa 2) HYTETU-johtoryhmä kokoontunut 3 kertaa vuonna 2024 3) Vuosittainen hyvinvointikertomus 2023 esitetty 6/2024	1) Toimialat raportoivat tilinpäätöskertomuksessa. 2) HYTETU-ohjaysryhmä kokoontunut 3 kertaa. 3) Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 esitetty 5/2025	1) Toimialakohtaiset mittarit 2) HYTETU-johtoryhmä valvoo HYTU-ohjelman toteutumista 3) HYTETU-johtoryhmä raportoi ohjelman poikkihallinnollisen HYTU-yhteistyön toteutumista laajassa hyvinvointikertomuksessa	1) Toimialakohtaiset mittarit 2) HYTETU-johtoryhmä valvoo HYTU-ohjelman toteutumista. 3) HYTETU-johtoryhmä raportoi HYTU-ohjelman poikkihallinnollisen HYTU-yhteistyön toteutumista laajassa hyvinvointikertomuksessa.
3) Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen - Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan	Tarkastuslautakunta nosti esille arviointikertomuksessa hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia ja toimenpiteitä mm. yksiköllisen tuen tarpeen lisääntymisen,	Tarkastuslautakunta nosti esille arviointikertomuksessa hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia ja toimenpiteitä mm. kylien turvallisuuden ja ikääntyvän väestön.	Tarkastuslautakunta määrittelee arvioitavat kohteet ja raportoi muutoksista vuosittain arviointikertomuksessa.	Tarkastuslautakunta määrittelee arvioitavat kohteet ja raportoi muutoksista vuosittain arviointikertomuksessa.

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	kulttuuria kylille ja esteettömyyden ikääntyvien toiminnassa.			
4) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	Suunnittelijaresurssi tammi-heinäkuu 0,5 htv. ja elo-joulukuu 1,0 htv., TEA viisari	Tornion kaupungin hyvinvointikoordinaattori (1 htv) vastuuhenkilö.	Tornion kaupungin hyvinvointikoordinaattori (1 htv) vastuuhenkilö.	Tornion kaupungin hyvinvointikoordinaattori (1 hvt) vastuuhenkilö.
5) Asiakasraadit tai foorumit Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.	Järjestötilaisuus on järjestetty 1-2 kertaa vuodessa. Seuraparlamentti on kokoontunut 1 kerran, syksyllä 2024. Vammaisneuvoston kokoukset 5 kertaa ja ikäihmisten neuvoston kokoukset 6 kertaa. Kylien neuvostojen kokouksiin osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.	Järjestötilaisuus on järjestetty 1 kerran vuodessa. Seuraparlamentti on kokoontunut 2 kertaa. Vammaisneuvoston kokoukset 4 kertaa ja ikäihmisten neuvoston kokoukset 5 kertaa. Kylien neuvostojen kokouksiin osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.	Osallisuusmallin toimeenpano toimialoilla. Järjestöfoorumien lukumäärä ja kohdentuminen. Vaikuttamistoimielinten ja kylien neuvostojen kuulemiset.	Järjestöfoorumien lukumäärä ja kohdentuminen. Vaikuttamistoimielinten ja kylien neuvostojen kuulemiset.

Konserni- ja elinvoimapalvelut					
Hankesalkku					
Hankkeen nimi	**Hallinnoija**	**Vastuu-lautakunta**	**Palvelu-yksikkö**	**Toteutusaika**	**Tornion maksuosuus TA-vuonna**
1757 Meän Outokaira LEADER -ohjelma	Outokaira Tuottamhan ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2021-2027	62 682,40 e
1765 Perämeren rannikon kalatalousstrategia LEADER-ohjelma	Oulun seudun LEADER ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2021-2027	1 450 e
1590 Ohjaamo	Tornion kaupunki	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2024-2027 (30.4.)	10 000 e
1789 YRITYS.JÄÄ (omistajanvaihdoshanke)	Lapin Yrittäjät ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2025-2027	300 e
1771 Uuden sukupolven organisaatiot, kausi 9 (uusi)	Kuntaliitto	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2027-2028	Arvio 13 000 e
Arctic Defence and Dual-Use Innovations (uusi)	Lapin liitto	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	1.1.2027-31.5.2029	2027: 2 022 e 2028: 2 022 e 2029: 890 e
Lapin ilmasto- ja energiastrategian toimeenpanohanke (uusi), menossa KH 9/26	Lapin liitto	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2027-2028	2027: 2 500 e 2028: 2 500 e
Tornion Kyläradio (uusi)	Tornio kaupunki	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2027	Arvio 17 500 e
TORNIO – kestävän, uudistavan ja erottuvan kansainvälisen matkailukohteen rakentaminen paikallisista vahvuuksista	BusinessTornio Oy	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2027-2029	30 000 e

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö	Hyvää yritysilmapiiriä ja elinvoimaa vahvistava elinkeinopolitiikka	Tornion kaupungin elinvoimaohjelman laatiminen yhteistyössä Tornion kaupunki - BusinessTornio Oy - Työllisyyspalvelut Tornion kaupunki - BusinessTornio Oy kehittämissopimus 2027 + elinkeinoryhmäyhteistyö
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus	Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen (mm. rajat ylittävä henkilöjunayhteys, lentoliikenne, seutuliikenne, joukkoliikenteen solmukohdat) Liikenteen edunvalvontahankkeiden edistäminen	Suomi-Ruotsi henkilöjunaliikenteen kehittäminen 2026-2030 (mm. sopimusyhteistyö) Tornion kaupunkilinjan ja Haaparannan Ringlinjenin mahdollinen yhteensovittaminen Lausunnot ja kannanotot, edunvalvontaverkostot ja muu yhteistyö
	Lumovoimainen matkailukohde	Tornion matkailutoimialan kehittäminen ja matkailuvetovoiman kasvattaminen	Visit TornioHaparandan yhteismarkkinointisopimus 2025-2027 (kh. 16.6.25 § 240), yhdistyksen toimintaan osallistuminen ja yhteismarkkinointitoimenpiteistä päättäminen 2028- Matkailun kehittämisen kärkien määrittäminen yhteistyössä Tornion kaupunki, BusinessTornio, matkailuyrittäjät
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu		
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa	Tavoitteena on kehittää yhteistoiminnan muotoja, jotka tukevat alkavaa yrittäjyyttä ja edistävät jo toimivien yrittäjien liiketoiminnan tehostamista.	Haettu Kokeileva yrittäjyys - luo liiketoimintaa älykkäästi -hanke yhteistyössä Business Tornion ja Lapin AMK:n kanssa. Starttirahaprosessiin liittyvän yritysneuvonnan käytäntöjen uudistaminen.

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			Yrityspalveluita vahvistetaan lisäresurssilla.
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Tornion hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuusohjelman toimeenpano Vaalien järjestäminen Kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva asukasviestintä	a) Hytetu-toimenpiteiden toteuttaminen poikkihallinnollisesti. b) Paikallisen turvallissuunnitelman laadinta c) Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttöönotto. Eduskuntavaalien järjestäminen 18.4.2027 (ennakkoäänestys 7.-13.4.2027) Sisäisen viestinnän toimintamallien vahvistaminen
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen	Markkinoinnin tiekartan laatiminen ja kaupunkimarkkinoinnin toimijoiden yhteistyön edistäminen
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Kriisivalmiuden ja varautumisen suunnitelmallinen edistäminen Turvallisuusyhteistyö Haaparannan kanssa	Tornion Kyläradio -hanke Tornion kaupungin varautumissuunnitelman laatiminen
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut		
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Työn tuloksellisuutta, turvallisuutta ja työkykyä tukeva johtaminen. Henkilöstön osaamisen ja muutoskyvykkyyden kasvattaminen. Työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisäävien toimintatapojen kehittäminen.	Päihdeoppaan päivittäminen. Työturvallisuusjärjetelmän (Meänturva) hyödyntäminen työturvallisuusjohtamisessa. Tajo-mallin toimeenpano ja esihenkilöiden tiedolla johtamisen mallin luominen toimeenpanon tueksi.
	Tasapainoinen kuntatalous	Tornion kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteiden toimeenpano.	Käyttötalousmenojen systemaattinen arviointi ja hallinta on erityisen tärkeää ja palveluverkon ja -tason tarkastelu on ajankohtaista toimintaympäristön muutosten myötä.
	Digitalisoituvat palvelut	Kehitetään palveluiden ja päätöksenteon tueksi järjestelmien välistä tiedonkulkua ja automatisoidaan tiedon hallintaa.	Dokumenttiarkistoliitoksen laajennus kaavoituksen, kiinteistörekisterin ja maaomaisuuden osalta Trimble Locuksen ja Twebin välille.

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
		Varmistetaan rakennetun ympäristön digitaalisten tietojen yhteentoimivuus, ajantasaisuus ja valtakunnallisten tietovarantojen hyödyntäminen. Johdetaan digitalisaation kehittämistä suunnitelmallisesti, ylläpidetään kokonaisarkkitehtuuria ja varmistetaan digitaalisten toimintatapojen jatkuva kehittäminen sekä seuranta.	RYTJ-lakiin liittyen otetaan käyttöön Rakennusvalvonnan osalta Trimblen toiminnallisuudet mm. kehittynyt Asiointipalvelu rakennusvalvonnassa. Visman sähköisen allekirjoituspalvelun käyttöönotto Wilmassa sekä ePalvelulomakkeiden käytön laajentaminen ja integroiminen soveltuvin osin Dynastyyn (tietohallinto / sivistyspalvelut) Henkilöstön it-järjestelmien koulutustarpeen selvittäminen ja koulutuksien suunnittelu
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Tornion kaupungin johtamisjärjestelmän, sääntöjen, ohjeiden ja käytänteiden jatkuva kehittäminen Rajayhteistyöorganisaation kehittäminen	Hyvän hallintotavan ohjeen laatiminen Konserniohjeen ajantasaistaminen Omistajapolitiikan ajantasaistaminen EAYY -selvityksen käynnistäminen

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Riskienhallinta				
Riskityyppi	**Riski ja kuvaus**	**Riskiarvio**	**Toimenpiteet**	**Vastuuhenkilöt**
Strateginen riski	Yleinen toimintaympäristö on Euroopassa ja maailmalla tällä hetkellä erittäin epävarma ja heikosti ennustettava johtuen mm. sotatilasta Euroopassa sekä siihen liittyvistä talouden suhdanteista. Tämä heijastuu Suomen julkiseen talouteen ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin (esim. inflaatio, vientiteollisuus).	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 4** **20**	Taloudellinen ja toiminnallinen varautuminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (esim. mahdollinen korkosuojaus) Koulutukset (esim. alueelliset maanpuolustuskurssit) Valmiusharjoitukset Tornion kaupungin varautumissuunnitelman laatiminen	Jukka Kujala, Sampo Kangastalo, Tarja Konola-Jokinen, Henna Ekonoja, Hannu Markkula, Hanna Hepola, Jussi Korpi
Taloudellinen riski	Sosiaali- ja terveystoimen uudistamisen vaikutukset heijastuvat edelleen Suomen julkiseen talouteen ja se muodostaa taloudellisen ja toiminnallisen riskin koko maan taloudelle. Tornion kaupunki on yhtiöittänyt sote- ja pelastuskiinteistöt vuoden 2025 aikana osakeyhtiöön, joka on vuokrannut tilat hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen. Sopimusneuvottelut ovat edelleen kesken. Lapin hyvinvointialueen tulevat palveluverkkoratkaisut aiheuttavat todennäköisen taloudellisen riskin Tornion kaupunkikonsernille.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 5** **25**	Torniolaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden varmistaminen (edunvalvonta) Realistisen riskikartoituksen laatiminen ja ylläpito. Sujuva yhteistyö hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä (ennaltaehkäisy)	Jukka Kujala, Hanna Hepola
Taloudellinen riski	Vuosien 2027-2029 tilikauden tulokset jäävät alijäämäisiksi. Verotulojen kehittyminen on hidastunut ja haastaa kaupungin taloudellista liikkumavaraa. Valtionosuuksien kehitys on ollut Torniolle epäsuotuisaa. Lainamäärän kasvu ja korkojen nousu heijastuu kaupungin talouteen. Riskinä on, että kaupungin korkomenot edelleen	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 4** **20**	Käyttötalouden sopeuttaminen nykyiseen taloudelliseen tilanteeseen ja talouden tasapainottamisohjelman toimeenpano. Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Korkoriskiä hallitaan suojauksilla, joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korkosuojauksien hyödyntämistä.	Jukka Kujala, Hanna Hepola

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Riskienhallinta				
Riskityyppi	**Riski ja kuvaus**	**Riskiarvio**	**Toimenpiteet**	**Vastuuhenkilöt**
	nousevat uusien lainannostojen myötä.		Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyyttä ja rahoituksen tarvetta jatkuvasti arvioimalla. Aktiivinen ja ennakoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavakuudet kuntalain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi.	
Toiminnallinen riski	Yleinen taloudellinen tilanne, elinkeinoelämän haasteet ja Lapin hyvinvointialueen vaikea taloudellinen tilanne nostavat työttömyysastetta Torniossa ja Meri-Lapissa.	**Todennäköisyys: 4** **Vaikutus: 5** **20**	Korkea työttömyysaste lisää painetta määrärahojen lisäykselle (työmarkkinatuen kunta-osuus). Palveluiden riittävyys suhteessa tarpeeseen on riski. Koskee erityisesti palkkatukea. Työllisyyden edistämiseksi on tehty ja ollaan tekemässä useita toimenpiteitä, kuten ostopalveluiden lisäystä, henkilöresurssin lisäystä yrityspalveluihin ja hanketyö on tarkoitus käynnistää 2027.	Sampo Kangastalo, Samuel Juntunen, Jukka Kujala

Kaupunginhallitus

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:
Kaupunginhallitus, puheenjohtaja Olli Rainio
Henkilöstöjaosto, puheenjohtaja Karoliina Harjuoja
Meri-Lapin työllisyyslautakunta, puheenjohtaja Pekka Tiitinen

Kaupunginhallituksen tehtävä:
- Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen
- Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta
- Kaupungin etujen valvonta
- Kaupungin edustaminen puhevallan käyttäminen
- Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen
- Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen
- Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto
Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen

Meri-Lapin työllisyyslautakunta
Vastaa laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä. Lautakunnan ratkaisuvaltaa määritetään erillisellä Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksella.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:
Konsernipalvelut, talous- ja rahoitusjohtaja Hanna Hepola
Elinvoimapalvelut, kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Talouden tasapainottamisen tarve jatkuu Torniossa myös tulevina vuosina. Suomen julkinen talous ja kireä. Myös esimerkiksi väestönmuutos ja työllisyystilanne heijastuvat koko kaupunkiin ja kaupungin palvelutuotantoon.

Suomen eduskuntavaalit pidetään 18.4.2027. Uusi hallitusohjelma linjaa Suomen kuntapolitiikkaa 2027-2031 (valtionosuusuudistus? sote-linjaukset? kuntajärjestelmäremontti? velkajarru?). Alue- ja kuntavaalit pidetään 15.4.2029 ja europarlamenttivaalit 10.6.2029.

Ruotsissa valtiopäivä-, alue- ja kuntavaalit pidettiin 13.9.2026 ja uusi nelivuotinen mandaattikausi käynnistyi 1.1.2027. Ruotsin vaalit ovat merkityksellisiä Torniolle rajayhteistyön näkökulmasta.

Uusi EU-rakennerahastokausi 2028-2034 määrittää mm. ulkopuolisen kehittämisrahoituksen käytettävissä olevia resursseja.

Toiminnan painopistealueet 2027:

1. Talouden tasapainottaminen

2. Elinvoimatyön vahvistaminen

3. Muutoskyvykkyyden kasvattaminen osaamista ja osallisuutta vahvistamalla

Sivistyspalvelut

			KH 9.11.2026	KH 16.11.2026			
40 SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	**TP 2025**	**TA+MUUT. 2026**	**KJ II 2027**	**KJ III 2027**	**Muutos KJ II > KJ III**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 253 007	909 760	946 580	946 580	0	938 890	948 220
Maksutuotot	1 020 530	977 160	996 360	996 360	0	1 030 520	1 040 840
Tuet ja avustukset	984 476	1 034 578	1 056 050	1 056 050	0	990 590	991 760
Muut toimintatuotot	55 252	53 730	36 290	36 290	0	48 400	48 850
Toimintatuotot	**3 313 265**	**2 975 228**	**3 035 280**	**3 035 280**	**0**	**3 008 400**	**3 029 670**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-33 563 895	-34 018 180	-34 211 720	-34 126 220	85 500	-34 347 360	-35 033 320
Palkat ja palkkiot	-27 219 544	-27 781 220	-28 190 000	-28 118 800	71 200	-28 296 650	-28 861 540
Henkilösivukulut	-6 344 351	-6 236 960	-6 021 720	-6 007 420	14 300	-6 050 710	-6 171 780
Eläkekulut	-5 503 744	-5 392 350	-5 166 050	-5 153 910	12 140	-5 191 790	-5 295 730
Muut henkilösivukulut	-840 607	-844 610	-855 670	-853 510	2 160	-858 920	-876 050
Palvelujen ostot	-7 340 147	-7 677 136	-5 889 640	-5 889 640	0	-6 082 420	-6 203 660
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 318 040	-1 535 412	-1 421 500	-1 421 500	0	-1 445 740	-1 474 390
Avustukset	-789 388	-1 354 399	-1 487 680	-1 487 680	0	-1 439 250	-1 439 250
Muut toimintakulut	-715 664	-536 060	-550 750	-550 750	0	-564 270	-575 400
Toimintakulut	**-43 727 134**	**-45 121 187**	**-43 561 290**	**-43 475 790**	**85 500**	**-43 879 040**	**-44 726 020**
Toimintakate	**-40 413 869**	**-42 145 959**	**-40 526 010**	**-40 440 510**	**85 500**	**-40 870 640**	**-41 696 350**

Sivistyspalvelut **Toimialan perustiedot**	
Toimiala ja vastuuhenkilö	Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen
Toimialan toiminta-ajatus	Sivistyspalvelut tuottaa ja kehittää monipuolisia palveluja lähtökohtanaan kuntalaisten tarpeet koko eliniän ajaksi.
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Tornio - historiaansa arvostava, kuntalaisten tarpeet monipuolisesti huomioiva, kansainvälinen ja kehittyvä kulttuurin ja koulutuksen keskus.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	**Toimielin Sivistyslautakunta** Tehtävä: Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus ja lukio-opetuksen järjestäminen Palvelualueet: Varhaiskasvatus, peruskoulutus, nuorten ja aikuisten koulutus **Toimielin: Elämänlaatulautakunta** Tehtävä: Kulttuuri, kirjasto, museo, liikunta- ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen. Palvelualueet: Kulttuuri, nuoriso ja liikunta. **Toimielin: Aineen taidemuseo** Tehtävä: Aineen taidemuseon toiminnan järjestäminen ja kehittäminen Palvelualueet: Aineen taidemuseo

Sivistyspalvelut Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Toimialan htv:t kehitys	670	668	621	609
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-1 805	-1940	-2004	-2 012
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Sivistyslautakunta 12/ 107 Elämänlaatulautakunta 13/ 139 Torninlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/ 33 Aineen taidemuseon johtokunta 9/ 61	Sivistyslautakunta 12/ 120 Elämänlaatulautakunta 12/131 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 5/ 37 Aineen taidemuseon johtokunta 8/ 65	Sivistyslautakunta 12/ 120 Elämänlaatulautakunta 11/115 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/10 Aineen taidemuseon johtokunta 8/25	Sivistyslautakunta 11/ 120 Elämänlaatulautakunta 11/ 130 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/ 35§ Aineen taidemuseon johtokunta 9/ 60§

Sivistyspalvelut Hankesalkku					
Hankkeen nimi	**Hallinnoija**	**Vastuulau-takunta**	**Palveluyksikkö**	**Toteutusaika**	**Tornion maksu-osuus TA-vuonna**
4193 Tasa-arvohanke 2025-2027	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	17.4.2024-31.12.2027	30 200 €
4199 STOP! Yhdessä kiusaamista ja väkival-taa vastaan	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	31.3.2025-31.7.2027	2 091 €
4201 Pudas Akkredi-tointi	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	1.1.2026-	
4202 Koulupudokkaat	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	1.8.2026-30.6.2028	6 250 €
4204 Metka-Tornion harr.malli 26-27	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	1.8.2026-31.7.2027	16 917 €
4205 Erasmus- Pu-taan koulu 26-27	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	1.8.2026-31.8.2027	0 €
4206 Onnis.Pohj. yht.työn polut	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Perusopetus	1.8.2026-31.7.2028	36 100 €
4224 Erasmus+ 2027 Lukio	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Nuorten ja aikuis-ten koulutus	1.6.2026-31.12.2027	0 €
4250 Vaka ja PO tasa-arvo yhdenv. 26-27	Sivistyspalvelut	Sivistyslau-takunta	Varhaiskasvatus ja perusopetus	1.8.2026-31.7.2027	66 063 €
4315 Erasmus + Ak-kreditointi	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Kansalaisopisto	1.2.2024-31.12.2027	0 €
4319 Opintosete-liavustus	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Kansalaisopisto	5.6.2026-31.12.2027	0 €
4320 Erasmus +2026	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Kansalaisopisto	1.6.2026-31.8.2027	0 €
4465 Meän kylät, meän koti	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Kulttuuritoimi	1.5.2026-31.3.2027	2 724 €
4480 Rantakadun kult-tuurisatama CIRCUIT	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Tornionlaakson museo	1.10.2026-30.9.2028	4 800 €
4481 Rantakatu Flät rate	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaa-tulautakunta	Torniolaakson museo	1.10.206-30.9.2028	

Sivistyspalvelut Hankesalkku					
Hankkeen nimi	**Hallinnoija**	**Vastuulautakunta**	**Palveluyksikkö**	**Toteutusaika**	**Tornion maksuosuus TA-vuonna**
4482 Meänkielinen ohjelma, TAIKE	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Kulttuuritoimi	1.1.2026-31.12.2027	71 €
4521 Interreg Aurora TVDC	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Torniolaakson museo	1.8.2024-28.2.2027	2 200 €
4522 Interreg Aurora TVDC, flät rate	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Tornionlaakson museo	1.8.2024-28.2027	2 000 €
4529 Not flat, not round kohtaamisia	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Tornionlaakson museo	1.1.2026-31.8.2027	1 600 €
4684 Etsivä nuorisotyö 2026-2027	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2026-31.8.2027	24 059 €
4685 Etsivän nuorisotyön koordinointi 2026-2027	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2026-31.7.2027	0 €
4686 2. asteen koulunuorisotyö 26-27	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2026-6.6.2027	3 625 €
4695 Solekko vaan liike	Elämänlaatupalvelut	Elämänlaatulautakunta	Liikuntatoimi	1.1.2026-28.2.2027	2 762 €
4729 Fokus	Elämänlaatupalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Aineen taidemuseo		0 €
4751 Young Artists	Elämänlaatupalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Aineen taidemuseo	1.1.-31.12.2027	0 €
4752 Näyttelypalkkiot 2026-2027	Elämänlaatupalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Aineen taidemuseo	1.1.2026-31.12.2027	1 637 €

Sivistyspalvelut Riskienhallinta				
Riskityyppi	**Riski ja kuvaus**	**Riskiarvio**	**Toimenpiteet**	**Vastuuhenkilöt**
Toiminnallinen riski	Opiskeluhuollollisten tarpeiden edelleen kasvava tarve ja eriytyminen. Taustalla polarisaation ja oppimisvajeen lisääntyminen. Valtiovallan tuki kunnille hankerahoituksella, mutta taustalla huoli kuntatalouden heikkenemisestä ja valtion vähenevästä tuesta. Uhka- ja väkivaltatilanteet lisääntyneet huolestuttavan määrän kaikkien sivistyspalveluiden piirissä.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 5** **25**	Pienryhmä ja työelämäpainoitteinen peruskoulun suorittamismahdollisuus jatkavat toimintaa osana yläkoulujen toimintaa. Alakoulujen ns. joustoluokkien toimintaa yhtenäistetään saavutettavuuden lisäämiseksi. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen lakiuudistuksen vaikutuksia seurataan aktiivisesti. Uhka- ja väkivaltatilanteet lisäävät painetta sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen että tilatarpeiden muuntamiseen.	Tarja Konola-Jokinen
Taloudellinen riski	Väestörakenteen muutoksien huomioiminen. Lasten ja nuorten osuus vähenee samalla kun vanhuusväestön osuus kasvaa. Tämä tulee huomioida palvelutarjonnassa.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 5** **25**	Väestön ikääntyminen huomioidaan palvelutarjonnassa ja tiloissa. Esteettömyyden huomioinen palvelutarjoajien tiloissa on tärkeää.	Tarja Konola-Jokinen
Strateginen riski	Taloudelliset paineet eri tapahtumien toteuttamisen haasteena. Unesco velvoitteiden täyttäminen myös tulevaisuudessa päätöksen tultua.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 3** **15**	Turvataan lakisääteisten palveluiden tuottaminen ja suhtaudutaan maltillisesti muihin tarpeisiin. Lippokalastusta on haettu Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle päätös tulee joulukuussa 2027.	Tarja Konola-Jokinen
Omaisuusriski	Elämänlaatupalvelujen piirissä on omaisuutta, kuten elektroniikkaa nuorisotiloissa ja kirjastossa. Nykytrendin mukaisesti kirjastoihin ja museoihin kohdistuu enenevissä määrin varkauksia. Elämänlaatupalvelut ovat avoimia palveluja, joissa asiointi on vapaata eikä henkilökunnalla ole mahdollisuutta valvoa kaikkia tilanteita. Päihteiden käyttäjät ovat myös palveluiden käyttäjiä ja mm. heidän myötään omaisuusriski kasvaa.	**Todennäköisyys: 4** **Vaikutus: 3** **12**	Kameravalvonnan tarkastaminen ja valvonnan tehostaminen kaikissa palvelupisteissä. Riittävän henkilöstömäärän takaaminen palvelujen piirissä.	Tarja Konola-Jokinen

Sivistyslautakunta

KH 9.11.2026 KH 16.11.2026

40 SIVISTYSPALVELUT 410 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	888 701	503 700	536 370	536 370	0	543 670	549 050
Maksutuotot	649 163	651 240	648 480	648 480	0	655 700	662 270
Tuet ja avustukset	499 053	450 958	654 480	654 480	0	655 360	656 260
Muut toimintatuotot	6 631	9 800	5 560	5 560	0	6 380	6 430
Toimintatuotot	**2 043 548**	**1 615 698**	**1 844 890**	**1 844 890**	**0**	**1 861 110**	**1 874 010**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-29 700 162	-30 052 310	-29 976 940	-29 976 940	0	-30 177 210	-30 780 320
Palkat ja palkkiot	-24 078 317	-24 541 330	-24 699 320	-24 699 320	0	-24 860 590	-25 357 400
Henkilösivukulut	-5 621 845	-5 510 980	-5 277 620	-5 277 620	0	-5 316 620	-5 422 920
Eläkekulut	-4 877 315	-4 764 200	-4 527 340	-4 527 340	0	-4 561 400	-4 652 650
Muut henkilösivukulut	-744 530	-746 780	-750 280	-750 280	0	-755 220	-770 270
Palvelujen ostot	-6 421 102	-6 734 722	-5 026 970	-5 026 970	0	-5 220 650	-5 324 740
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-927 655	-1 134 382	-1 044 220	-1 044 220	0	-1 069 640	-1 090 890
Avustukset	-599 943	-846 474	-1 000 750	-1 000 750	0	-1 052 320	-1 052 320
Muut toimintakulut	-589 454	-398 219	-443 740	-443 740	0	-453 210	-462 190
Toimintakulut	**-38 238 316**	**-39 166 107**	**-37 492 620**	**-37 492 620**	**0**	**-37 973 030**	**-38 710 460**
Toimintakate	**-36 194 768**	**-37 550 409**	**-35 647 730**	**-35 647 730**	**0**	**-36 111 920**	**-36 836 450**

Sivistyslautakunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:

Sivistyslautakunta, puheenjohtaja Laura Kuismanen

Toimielimen tehtävä: Lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestäminen ja kehittäminen.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Varhaiskasvatus: varhaiskasvatuspäällikkö Satu Linnamäki-Lumme

Perusopetus: Johtava rehtori Katri Keisu

Nuorten ja aikuisten koulutus Johtava rehtori Katri Keisu

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Sivistyspalveluiden ollessa kaupungin suurin toimiala korostuu palveluiden suuri merkitys ja tärkeys lakisääteisten palveluiden tuottamisessa. Syntyvyys pysyy matalana, mikä johtaa oppilasmäärien laskuun peruskoulussa. Tilojen täyttöaste ja ryhmärakenteet muuttuvat. Vieraskielisen väestön osuus kasvaa, mikä lisää S2-opetuksen, valmistavan opetuksen ja kotoutumisen tuen tarvetta. Lähtökohtana ja tavoitteena on opetuspalveluiden alueellisen tasa-arvon, tason- ja laadun takaaminen.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus toimeenpannaan vaiheittain 2026–2028. Tämä lisää resurssien tarvetta erityis- ja vahvistetussa tuessa. Torniossa on käytävä läpi nykyiset alakoulujen joustoluokat, erityisryhmät ja yläkoulujen tarpeet ja pyrkiä rakentamaan oppilaita parhaiten palveleva konsepti. Tornio on mukana kahdessa seudullisessa yhteistyöhankkeessa, joissa keskitytään pienevään oppilasmäärään ja S2-opetukseen. Varhaiskasvatuksen siirtyminen kolmiportaiseen tukeen omalta osaltaan jouduttaa tätä uudistusta. Tekoälyn kansalliset suositukset ohjaavat opetusta ja edellyttävät henkilöstön osaamisen kehittämistä. Varhaiskasvatuslain muutokset keventävät paikallisia velvoitteita, mutta osaajatarve jatkuu. Opetushallituksen ennakointitieto tukee koulutuksen kehittämistä ja osaamistarpeiden tunnistamista.

Oppilaiden kuormitus, kiusaamiskokemukset ja uupumus näkyvät kouluterveyskyselyissä. Lastensuojeluilmoitukset ovat kasvaneet. Tämä lisää oppilashuollon ja varhaiskasvatuksen perhetyön kysyntää, mikä edellyttää vahvistettuja psykologipalveluja, kuraattoritoimintaa ja ennaltaehkäisevää työtä. Opiskeluhuollon kehittäminen ja uudistaminen jatkuu. Pienryhmät yläkouluja varten jatkavat toimintaansa. Alaluokkien osalta on myös pohdittava ns. joustoluokkien riittävyyttä yksilöllisen tuen tarpeen lisääntyessä. Hannulan ja Arpelan kouluilla jatkuu esi- ja alkuopetuksen pilotointi kokeilut, lisäksi muutamalla muulla koululla kokeilu on käynnistynyt syksyllä 2027.Opiskeluhuollon toimintakuultturin kehittäminen jatkuu. STOP-hankkeen pohjalta luotiin toimintamalli 2026 ja kouluilla toiminta jatkuu ohjatusti, vaikka hanke on päättynyt. Hankkeen tuloksena valmistui kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli.Tornion talouden tasapainottamistarve rajaa 2026–2028 liikkumavaraa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämisohjelmissa. Investointien ja palveluverkon mitoituksen on oltava tarkoin suunniteltu.

Toiminnan painopistealueet 2027:

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen toimeenpano

Perusopetuslain muutokset ovat astuneet voimaan vaiheittain vuosina 2025-2026 ja niiden toimeenpano jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Tornion kouluissa painopiste on siinä, että oppilaiden oikeus tukeen toteutuu yhdenvertaisesti. Tämä edellyttää moniammatillista yhteistyötä, henkilöstön koulutusta sekä tuen käytännön jalkauttamista. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen oppilas saa oikea-aikaisen ja riittävän tuen sekä turvata oppimispolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Oppilaiden hyvinvointi ja turvallinen kouluarki

Oppilaiden kuormittuneisuus ja mielenterveyden haasteet näkyvät myös Tornion kouluissa. Kouluterveyskyselyjen havainnot ja kasvavat lastensuojeluilmoitukset edellyttävät vahvistettua oppilashuollon resursointia sekä kiusaamisen vastaista työtä. Painopisteenä on turvallisen ja välittävän kouluarjen rakentaminen, jossa oppimisrauha, yhteisöllisyys ja varhainen tuki perheille korostuvat. Perusopetuksessa on käyttöönotettu STOP-malli eli kiusaamisen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli perusopetuksessa.

Lukutaidon ja turvallisuuden tukeminen

Sivistyslautakunta **Perustiedot**
Perusopetuksessa halutaan kiinnittää huomiota lukutaitotyöhön ja turvallisuuden tukemiseen. Lukutaitotyötä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja kirjaston kanssa. Turvallisuuden tukemiseen koulutetaan kouluilta henkilöstöä ja vahvistetaan koko henkilöstön osaamista. Palveluverkon ja tilojen tehokas käyttö Oppilasmäärien väheneminen, tilojen käyttöasteen muutokset ja kustannuspaineet edellyttävät palveluverkon ja koko toimintaympäristön kriittistä tarkastelua. Tornion varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilaratkaisuissa painopiste on tilojen joustavassa ja tehokkaassa käytössä sekä energiatehokkuudessa. Näin varmistetaan opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu, saavutettavuus ja talouden tasapaino pitkällä aikavälillä. Meri-Lapin kuntien (Kemi, Tornio, Simo ja Ylitornio) 2-vuotisessa yhteishankkeessa kartoitetaan alueen perusopetuksen toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja kehitetään jo aiemmin aloitettua tiivistä yhteistyötä.

Sivistyslautakunta **Tunnusluvut**				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Varhaiskasvatuspalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	207	203	204	187
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-524	-564	-578	-573
Päiväkotien täyttöaste %	87%	85%	80%	88%
0-6 v. ikäluokka Päivähoidossa %	90%	90%	89%	80%
Peruskoulutus Palvelualueen htv:t kehitys	347,46	353	320	323
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-993	-1072	-1110	-1100
Luokkien keskikoko / oppilasta 1-6 lk 7-9 lk	16 18	 16 18	16 16	16 17
Oppilasmäärä	2240 Kielikoulu 34 Haaparannalla koulua käyvät 13	2183 josta kielikoululla 22 oppilasta Haaparannalla koulussa käyviä 15	2207 josta kielikoululla 22 oppilasta ja Haaparannan kouluilla 16	2154 josta kielikoulussa 22 oppilasta

Sivistyslautakunta Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Euroa / oppilas	-9 301	-10 230	-10 407	-10 635
Nuorten ja aikuisten koulutus Palvelualueen htv:t kehitys	23	35 (sis. kansalaisopisto)	23	24
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-101	-101	-95	-100
Lukion oppilasmäärä	379 Kaksointutkintolaiset 72	289 Kaksoistutkintojen määrä 64	376 joista 76 kaksoistutkintolaista	Lukiolaisia 316 ja kaksoistutkintoja 75
Käyttömenot lukiossa euroa / oppilas		-5982	-5 270	-6603

Sivistyslautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö		
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus		
	Lumovoimainen matkailukohde		
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu	Varhaiskasvatus ja perusopetus etsivät keinoja säilyttää mahdollisuuksien maaseutu turvaamalla maaseutukylien palvelut	Varhaiskasvatus ja perusopetus hyödyntävät synergia etuja.
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallinen varhaiskasvatus ja kouluarki.	Vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia, turvallista arkea ja osallisuutta varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintakulttuuria kehittämällä ja lisäämällä lasten, nuorten ja huoltajien osallisuutta.
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Lisäämme lasten ja nuorten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kaupungin vetovoimaa tarjoamalla saavutettavia kasvatus-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluja.	Lapsiystävällisen kunnan- mallien toteuttamien varhaiskasvatuksesta toisen asteen opiskelijoille. Yhteistyön lisääminen elämänlaatupalveluiden kanssa.
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Lasten ja nuorten varhaiskasvastus- ja kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisöjen hyvinvoinninnista huolehtimien.	Huolehdimme lasten ja nuorten hyvinvoinnista kehittämällä turvallisia oppimisympäristöjä, vahvistamalla osallisuutta sekä edistämällä yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää toimintakulttuuria.

Sivistyslautakunta **Talousarviotavoitteet**			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut	Laadukkaat, saavutettavat ja yhdenvertaiset kasvatus- ja opetuspalvelut, jotka tukevat oppimista ja hyvinvointia kaikissa elämänvaiheissa.	Huolehdimme lasten ja nuorten hyvinvoinnista kehittämällä turvallisia oppimisympäristöjä, vahvistamalla osallisuutta sekä edistämällä yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää toimintakulttuuria.
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Osaava, hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö.	Vahvistamme henkilöstön työhyvinvointia, osaamista ja työkykyä ennakoivalla henkilöstöjohtamisella sekä osaamisen kehittämisellä.
	Tasapainoinen kuntatalous	Taloudellisesti kestävät sivistyspalvelut.	Kohdennamme resurssit vaikuttavasti ja kehitämme palveluja taloudellisesti kestävällä tavalla.
	Digitalisoituvat palvelut	Sujuvat ja tarkoituksenmukaiset digitaaliset palvelut.	Hyödynnämme digitaalisia ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden, tehokkuuden ja oppimisen tukena.
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Osallistava ja vaikuttava johtaminen. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen johtamisen synergiaetujen hyödyntäminen.	Kehitämme tiedolla johtamista, yhteistyötä ja henkilöstön osallistumismahdollisuuksia päätöksenteossa.

Elämänlaatulautakunta

			KH 9.11.2026	KH 16.11.2026			
40 SIVISTYSPALVELUT 460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	**TP 2025**	**TA+MUUT. 2026**	**KJ II 2027**	**KJ III 2027**	**Muutos KJ II > KJ III**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot							
Myyntituotot	332 948	378 560	378 950	378 950	0	363 540	367 170
Maksutuotot	340 858	303 570	331 460	331 460	0	344 000	347 440
Tuet ja avustukset	402 743	500 190	320 520	320 520	0	264 180	264 450
Muut toimintatuotot	48 621	43 930	30 730	30 730	0	42 020	42 420
Toimintatuotot	**1 125 170**	**1 226 250**	**1 061 660**	**1 061 660**	**0**	**1 013 740**	**1 021 480**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 478 360	-3 633 610	-3 773 610	-3 773 610	0	-3 805 950	-3 881 560
Palkat ja palkkiot	-2 826 364	-2 968 420	-3 110 170	-3 110 170	0	-3 136 390	-3 198 570
Henkilösivukulut	-651 996	-665 190	-663 440	-663 440	0	-669 560	-682 990
Eläkekulut	-565 192	-575 490	-569 490	-569 490	0	-574 850	-586 370
Muut henkilösivukulut	-86 804	-89 700	-93 950	-93 950	0	-94 710	-96 620
Palvelujen ostot	-856 041	-848 584	-786 870	-786 870	0	-813 180	-829 360
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-310 183	-328 060	-310 670	-310 670	0	-301 030	-306 960
Avustukset	-189 445	-507 925	-469 360	-469 360	0	-369 360	-369 360
Muut toimintakulut	-115 612	-117 141	-96 640	-96 640	0	-100 500	-102 440
Toimintakulut	**-4 949 641**	**-5 435 320**	**-5 437 150**	**-5 437 150**	**0**	**-5 390 020**	**-5 489 680**
Toimintakate	**-3 824 472**	**-4 209 070**	**-4 375 490**	**-4 375 490**	**0**	**-4 376 280**	**-4 468 200**

Elämänlaatulautakunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Markku Taramaa
Toimielimen tehtävä:

Kulttuurin, kirjaston, museon, liikunnan ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettava opetus ja kehittäminen.

Toimielimen palvelualue ja vastuuhenkilö:

Kulttuuri - liikunta ja nuorisotoimi: sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden 2026 ja kotiseutupäivävuoden jälkeen elämänlaatupalveluiden keskeisenä tehtävänä on varmistaa saavutettujen toimintamallien, verkostojen ja tapahtumakokonaisuuksien jatkuvuus sekä hyödyntää niiden synnyttämää näkyvyyttä kaupungin elinvoiman vahvistamisessa. Kulttuuri-ilmastonmuutoksen teema on lisännyt ymmärrystä kulttuurin merkityksestä osana hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kestävää kehitystä, mikä luo hyvän pohjan palvelujen pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Väestörakenteen muutokset, kaupungin taloudellinen toimintaympäristö sekä kuntalaisten muuttuvat osallistumis- ja harrastustottumukset korostavat tarvetta kehittää saavutettavia, vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä keskeistä on matalan kynnyksen toiminnan vahvistaminen sekä niiden kuntalaisten tavoittaminen, jotka ovat palveluiden ulkopuolella tai joiden osallistuminen on vähäistä.

Nuorten hyvinvoinnin tukeminen, osallisuuden vahvistaminen ja syrjäytymisen ehkäisy säilyvät nuorisotyön keskeisinä tavoitteina. Muuttuvassa toimintaympäristössä korostuvat yhteisöllisyys, turvalliset kohtaamispaikat sekä nuorten mahdollisuudet vaikuttaa omaan elinympäristöönsä. Nuorisotyötä kehitetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa vahvistaen ennaltaehkäisevää ja osallistavaa toimintaa.

Kirjasto-, kulttuuri-, museo-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelujen merkitys kuntalaisten arjen hyvinvoinnin tukijana kasvaa. Digitalisaatio lisää palveluiden saavutettavuutta, mutta samalla tarvitaan fyysisiä kohtaamispaikkoja, yhteisöllisiä tapahtumia ja henkilökohtaista ohjausta. Kulttuuripalvelujen, kirjaston ja museoiden rooli paikallisen identiteetin, kulttuuriperinnön ja osallisuuden vahvistajina korostuu entisestään.

Liikuntapalveluissa painopiste siirtyy yhä vahvemmin terveyttä edistävään liikuntaan, esteettömyyteen ja eri ikäryhmien tarpeiden huomioimiseen. Tavoitteena on lisätä kuntalaisten aktiivisuutta, vahvistaa yhteistyötä järjestöjen ja seurojen kanssa sekä kehittää liikuntapaikkoja ja palveluja vastaamaan sekä omaehtoisen liikkumisen että tavoitteellisen harrastamisen tarpeita. Samalla pyritään vahvistamaan liikunnan hyvinvointivaikutuksia ja parantamaan liikunnan palveluiden vaikuttavuutta.

Kansalaisopisto jatkaa elinikäisen oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämistä tarjoamalla monipuolisia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja harrastamiseen koko kunnan alueella. Opiston merkitys hyvinvoinnin, aktiivisen kansalaisuuden sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen vahvistajana korostuu tulevina vuosina.

Vuosina 2027-2029 elämänlaatupalveluiden tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi, lisätä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä parantaa erityisesti liikuntaan, kulttuurihyvinvointiin ja nuorten osallistumiseen liittyviä tuloksia. Näillä toimilla tuetaan kaupungin elinvoimaa, kuntalaisten hyvinvointia ja HYTETU-kertoimen kautta myös kaupungin taloudellista kestävyyttä.

Toiminnan painopistealueet 2027:

- Kulttuuripääkaupunkivuoden perinnön hyödyntäminen ja kulttuurielämän vahvistaminen

Vuonna 2027 painopisteenä on Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoden sekä kotiseutupäivävuoden aikana syntyneiden toimintamallien, verkostojen ja tapahtumakokonaisuuksien vakiinnuttaminen osaksi kaupungin normaalia toimintaa. Tavoitteena on vahvistaa paikallista kulttuurituotantoa, ylläpitää monipuolista tapahtumatarjontaa sekä lisätä kulttuurin saavutettavuutta eri ikä- ja väestöryhmille. Kulttuurihyvinvoinnin näkökulmaa vahvistetaan osana kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.

- Osallisuuden, yhteisöllisyyden ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen

Nuorten osallisuuden tukeminen, vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen ja syrjäytymisen ehkäisy säilyvät keskeisinä painopisteinä. Nuorisotyössä korostuvat nuorten kuuleminen, yhteisölliset toimintamuodot, turvalliset

Elämänlaatulautakunta
Perustiedot

kohtaamisympäristöt sekä vaikuttamiskanavien kehittäminen yhteistyössä nuorisoneuvoston ja muiden toimijoiden kanssa. Samalla vahvistetaan kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua palveluiden suunnitteluun ja paikalliseen kehittämiseen osana HYTETU-työtä.

- Saavutettavat palvelut, lukutaito ja digitaalinen osallisuus

Kirjaston, kulttuuripalveluiden ja kansalaisopiston palveluiden saavutettavuutta kehitetään edelleen sekä digitaalisesti että fyysisesti. Painopisteenä ovat omatoimipalveluiden kehittäminen, monipuolinen lukutaitotyö, digitaalisten palveluiden hyödyntäminen sekä palveluiden saavutettavuus koko kunnan alueella. Tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia tiedon, kulttuurin, sivistyksen ja oppimisen äärelle.

- Elinikäinen oppiminen, aktiivinen kansalaisuus ja yhteisöllinen hyvinvointi

Kansalaisopisto edistää kuntalaisten osaamista, osallisuutta ja hyvinvointia tarjoamalla matalan kynnyksen mahdollisuuksia oppimiseen, harrastamiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Toiminnassa painotetaan erityisesti hyvinvointia tukevia opintokokonaisuuksia, eri kohderyhmien tavoittamista, aktiivisen kansalaisuuden vahvistamista sekä yhteistyötä muiden elämänlaatupalveluiden, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa.

- Liikkuvan elämäntavan ja hyvinvointia tukevien harrastusmahdollisuuksien kehittäminen

Liikuntapalveluiden painopisteenä on kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden lisääminen sekä matalan kynnyksen harrastus- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Liikuntaneuvontaa, terveysliikuntaa, omatoimista liikkumista sekä seurayhteistyötä vahvistetaan osana kaupungin HYTETU-työtä. Liikuntapaikkojen kehittämisessä huomioidaan sekä arkiliikkumisen että tavoitteellisen harrastus- ja kilpailutoiminnan tarpeet. Tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä sekä parantaa liikunnan TEA-viisarin tunnuslukuja.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana kaikkia elämänlaatupalveluita

Kaikkien elämänlaatupalveluiden yhteisenä painopisteenä on kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen. Kulttuuri-, kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kansalaisopistopalveluiden toimintaa kehitetään siten, että ne tukevat HYTETU-kertoimen kannalta keskeisiä tavoitteita: osallisuuden lisäämistä, kulttuurihyvinvointia, liikunnallista elämäntapaa, yhteisöllisyyttä, yhdenvertaisuutta sekä syrjäytymisen ehkäisyä. Tavoitteena on parantaa kuntalaisten hyvinvointia pitkäjänteisesti ja vahvistaa samalla kaupungin valtionosuusperusteisiin vaikuttavia hyvinvointituloksia.

Elämänlaatulautakunta **Tunnusluvut**				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi Palvelualueen htv:t kehitys	74	68	67	68
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-169	-184	-202	-214
Kävijämäärät: - Kirjasto (lainausten määrä/kävijämäärä) - Nuorisotyö - Kulttuuritoimisto - Tornionlaakson museo - Uimahalli - Putaan liikuntahalli	248 166 / 91 845 30 634 14 470 TLM 10 979 80 688 130 000	257 042/ 95 957 39 300 21 802 10 052 70 714 130 565	245 000/ 90 000 35 000 20 000 8000 75 000 130 000	245 000 / 90 000 35 000 20 000 10 000 75 000 130 000
Kulttuuri- ja nuorisotoimen jakamat avustukset (euroa): - Kulttuuritoimi (kulttuuriavustus/tapahtumatuki) - Nuorisotoimi - Liikuntatoimi	16 000€ / 21 600€ Nuoriso 13 600€ 126 980 €	46000 14600 134700	16 000 / 30 000 14600 140 000	16 000 / 7500 14 600 118 000
Tornion kansalaisopisto - opetustunnit - kurssit - osallistujat (kurssit / tapahtumat)	8347 319 3 436 / 5 740	10 246 373 4 166 / 4 859	9200 370 3600 / 4000	8000 320 3200 / 3500

Elämänlaatulautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö		
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus		
	Lumovoimainen matkailukohde	Elämänlaatupalvelut tuottaa laadukkaita palveluja kaikenikäisille kuntalaisille ja samalla palvelee myös matkailjoita. TLM: Museo vastaa alueensa UNESCO-asioista: rajanylinen lippokalastus ja Struven maailmanperintö.	Elämänlaatupalvelut konseptoi uudenlaisen kulttuuriviikon ja tehostaa viestintää ulospäin. TLM: Tieto lippokalastuksen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle pääsystä 12/2027.
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu	Elämänlaatupalveluiden aktiivisten toimintojen säilyttäminen kaupungin ja kylien alueella.	Elämänlaatupalvelut huomioi toimintojen suunnittelussa kattavasti kaupungin eri alueet.
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Elämänlaatupalvelut: lättömät ja rajattomat kulttuuripalvelut Kansalaisopisto: Edistää kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta tarjoamalla matalan kynnyksen mahdollisuuksia oppimiseen, harrastamiseen, yhteisöllisyyteen ja aktiiviseen arkeen. Toiminnassa huomioidaan yhteisöllisyys, osallisuus ja yhdenvertaisuus. Kirjasto: Kirjasto vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta tarjoamalla kaikille mahdollisuuden tietoon, kulttuuriin ja oppimiseen	Elämänlaatupalvelut: Kulttuurisuunnitelman toimeenpano Kansalaisopisto: Tarjotaan edullista, saavutettavaa ja matalan kynnyksen toimintaa. Järjestetään toimintaa eri puolilla kuntaa ja huolehditaan toiminnan saavutettavuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Kartoitetaan aktiivisesti kuntalaisten tarpeita ja toiveita sekä toteutetaan niitä mahdollisuuksien mukaan. Kirjasto: Kirjasto järjestää tapahtumia, tukee lukutaitoa

Elämänlaatulautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
		Kulttuuri: Rakentaa sisältöjä huomioiden asukkaiden ikärakenne ja etäisyydet. Rajattomien tapahtumien päivittäminen yhteistyössä Haaparannan kanssa. Liikunta: Vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia tukemalla hyvinvointipalveluita sekä monipuolistamalla matalankynnyksen harrastamisen mahdollisuutta kaikille ikäluokille. Nuoriso: Lisätään nuorten osallisuutta nuorisotila toiminnassa. Puhutaan nuorten kanssa, ei vain nuorista. TLM: Museo on rajaton kohtaamispaikka, joka tavoittaa eri ikäryhmiä sekä museossa, että alueellaan.	ja digitaitoja sekä tarjoaa tiloja yhteisölliseen toimintaan Kulttuuri: Tekee monipuolista kulttuurisisältöä huomioiden eri kulttuurin osa-alueet. Vastaa myös alakulttuurien tarpeeseen sekä huomioi kuntalaisten toiveet. Tapahtumat ovat ajankohtaisia ja kiinnostavia. Liikunta: Nostaa esiin monipuoliset liikunnan- ja harrastamisen mahdollisuudet kunnassa. Nuoriso: Perustetaan nuorisotilatoimikunnat Nuorkalle, Messiin ja Aaltoseen. TLM: Museo tekee laajaa kulttuuriperintötyötä esim. Aika-arkun ja Lippobiilin avulla. Jatketaan Tornion 5.-luokkalaisten Kläpit lipolle -käyntejä Kukkolankoskelle.
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Kansalaisopisto: Tarjotaan eri-ikäisille ja erilaisista taustoista tuleville kuntalaisille mahdollisuuksia oppia, harrastaa, kohdata ja osallistua. Edistetään hyviä väestösuhteita, vahvistetaan yhdenvertaista ja toisia kunnioittavaa yhteisöä. Tukee paikallista työllisyyttä, yrittäjyyttä ja osaamisen hyödyntämistä. Kirjasto: Kirjasto on kaikille avoin, demokraattinen ja neutraali tila, jossa on tarjolla opastusta ja neuvontaa kaikille väestöryhmille. Kulttuuri: Edistää kulttuurin- ja taiteen tekemistä, harrastamista ja saatavuutta tasa-arvoisesti. Liikunta: Uudistaa palvelurakennetta palvelemaan tämän hetkistä tarvetta, huomioiden seurat ja asukkaat. Yhdenvertainen kohtelu ja palveluiden tasapuolistaminen. Nuoriso: Nuorisotilojen uudelleen brändäys ja kohderyhmän	Kansalaisopisto: Järjestetään monipuolista, eri-ikäisille ja -taustaisille suunnattua opetus-, harrastus- ja tapahtumatoimintaa eri puolilla kaupunkia. Lisätään eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta ja ymmärrystä. Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuuksia työllistyä tuntiopettajina ja jakaa omaa osaamistaan. Kirjasto: Panostetaan työkulttuuriin, työilmapiirin ja asiakaspalvelun kehittämiseen mm. lisäämällä palautetta. Kulttuuri: Rakentaa yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja kylien kanssa monipuolisia kulttuuripalveluita. Liikunta: Luo laadukkaita ja saavutettavia palveluita asukkaille sekä pyrkii

Elämänlaatulautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
		määrittely. Turvalliset nuorisotilat, hyväksyvä ilmapiiri ja toiminta. TLM: Museo järjestää toiminta-suunnitelmansa mukaista museo-toimintaa Torniossa ja vastuualu-eellaan.	helpottamaan palveluiden pariin pääsemistä. Nuoriso: Nuorten kanssa yhdessä luodaan nuorisotilaprofiilit ja kuvaukset toiminnasta ja kohderyhmästä, nuoriso-ohjaajien johdolla. Jatketaan 2026 aloitettua keskusteluilmapiirin parantamista sekä hyväksyttävämmän ilmapiirin luomista. TLM: Tuottaa vaihtuvia näyttelyitä sekä erilaisia tapahtumia itse ja yhteistyökumppaneiden kanssa.
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Kansalaisopisto:Lisätään kuntalaisten tietoa, taitoja ja mahdollisuuksia kestävään ja hyvinvointia tukevaan arkeen. Kirjasto: Kokoelmatyön kehittäminen. Kulttuuri: Kulttuuripalvelut osaltaan toteuttavat turvallista ja kaikille avointa kaupunkikulttuuria sekä yhdenvertaisia palveluita. Liikunta: Tarjoaa laadukkaan peruspalvelut kuntalaisille ja tukee laaja-alaista hyvinvointia. Nuoriso: Paneudutaan ajan ilmiöihin nuorten kanssa, pohditaan yhdessä mistä ongelmat johtuvat ja miten ne voisi ratkaista. TLM: Palvellaan asiakkaita erilaisissa museotoimintaan ja kulttuuriperintöön liittyvissä asioissa.	Kansalaisopisto: Järjestetään kursseja ja tapahtumia esim. hyvinvoinnista, luonnosta, kierrätyksestä, korjaamisesta, varautumisesta ja kestävistä elämäntavoista ja hyödynnetään kaupungin yhteisiä tiloja. Kirjasto: Kestävän kokoelmatyön kehittäminen huomioiden muuttuva väestörakenne ja kirjastokimpan mahdollisuudet. Kulttuuri: Tehdään kuntalaisia palvelevat sisällöt, jotka ovat avoimia ja kutsuvia. Huomioidaan erikohderyhmät. Liikunta: Lisää liikunnan hyvinvointi vaikutusten tietoisuutta kuntalaisille. Kutsuvat, helposti saatavat palvelut. Nuoriso: "case mäkkäri" ja vastaavat tulevaisuudessa, pohditaan yhdessä nuorten kanssa mistä kyse, esim podcastin muodossa. TLM: Museo ottaa vastaan lahjoituksia ja palvelee asiakkaita erilaisissa aineisto- ja tietopyynnöissä. Toteutetaan museon kokoelmavaraston muutto.

Elämänlaatulautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut	Kansalaisopisto: Tarjoaa monipuolisia ja saavutettavia oppimismahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille ja tukee näin elinikäistä oppimista, osaamisen kehittymistä ja aktiivista kansalaisuutta.	Kansalaisopisto: Kehitetään kurssitarjontaa kuntalaisten tarpeiden ja muuttuvan toimintaympäristön mukaan sekä lisätään yhteistyötä koulujen, järjestöjen ja muiden koulutustoimijoiden kanssa.
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Kansalaisopisto: Hyvinvoiva, joustava ja kehittyvä työpaikka, jossa tuetaan henkilöstön työkykyä, osaamista ja arjen sujuvuutta. Kirjasto: Yhteisten ja henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta. Yhteistyön lisääminen muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuri: Elämänlaatupalveluiden yhteinen tekeminen ja sisältöjen suunnittelu sekä niistä tiedottaminen. Toimialojen välisen yhteistyön syventäminen. Liikunta: Liikuntatoimen erillisyys muista Elämänlaatupalveluista muutetaan yhteen tekemiseksi. Toimialojen välisten työnkuvien tarkistaminen. Nuoriso: Päällekkäisen työ tunnistaminen, verkostojen tiivis yhteistyö. TLM: Toimialojen välisen yhteistyön syventäminen.	Kansalaisopisto: Huolehditaan henkilöstön riittävästä perehdytyksestä, osaamisen kehittämisestä, työhyvinvoinnista ja työn sujuvuutta tukevista toimintatavoista sekä kuullaan henkilöstöä toiminnan kehittämisessä. Kirjasto: käytäntöjen terävöittäminen ja yhteistyöpaikkojen lisääminen. Kulttuuri: Käytännössä suunnitellaan vuosikello yhteiseksi eri osastojen välillä. Ollaan kustannustehokkaampia ja tiedotuksellisesti ajantasalla. Liikunta: Otetaan osaa Elämänlaatulautakunnan yhteisiin tapahtumasuunnitteluihin ja rakennetaan seurojen kanssa toimivampaa yhteistyötä. Kartoitetaan teknisten palveluiden kanssa yhtymäpinnan ja työnjaot kuntoon. Nuoriso: Tehdään tiiviimmin yhteistyötä kaupungin sisällä, yli toimialojen. Osallistutaan valtakunnallisiin nuorisotyön kehittämisverkostoihin laajemmin. TLM: Yhteisiin tapahtumiin panostaminen. Alueellisen vastuumuseon 2027-2030 suunnitelman mukainen toiminta.
	Tasapainoinen kuntatalous	Elämänlaatupalvelut: Suunnitellaan toimintaa tavoitteiden ja kestävän talouden kannalta.	Elämälaatupalvelut: Tuodaan päätöksentekoon tietoon perustuvaa päätösaineistoa, jossa huomioidaan

Elämänlaatulautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			palveluiden käyttöaste ja kohderyhmät.
	Digitalisoituvat palvelut	Kansalaisopisto: Kehitetään sähköistä asiointia ja tiedottamista. Kirjasto: Ekirjaston ja digipalveluiden kehittäminen. Kulttuuri: Tiedottamisen kehittäminen ja viestintä Liikunta: Laajempi verkkokauppa ja lipunmyynnin osittainen automaatio. Työntekijöiden sisäiset digitaaliset palvelut käyttöön ja niiden osaaminen. Nuoriso: LYK prosessissa nuorten palautteiden kerääminen heille luontaisella tavalla. TLM: Kehitetään museon digitaalisia palveluita ja näkyvyyttä niissä: FINNA, MuseumPlus kokoelmanhallintajärjestelmä ja uusi kulttuuriympäristön tietojärjestelmä.	Kansalaisopisto: Hyödynnetään monipuolisesti verkkosivuja ja sosiaalista mediaa. Tehdään oma Turvallisemman tilan -ilmoituskanava. Kirjasto: ePalveluiden markkinointi ja käytön opastuksen lisääminen. Kulttuuri:Informaation jakaminen ja kaupunki brändin mukaisen viestinnän tarkentaminen. Liikunta: Digitaalisten palveluiden käyttöönotto. Nuoriso: Digiraadin kokeileminen. TLM: Kokoelmien laajempi näkyminen FINNAssa, MuseumPlus-järjestelmään lisää aineistoja, uuden kulttuuriympäristötietojärjestelmän käyttöönotto. CIRCUIT-hankkeessa kehitetään digitaalinen ratkaisu Rantakdun historiaan liittyen.
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Elämänlaatupalveluiden yhteisen johtamisen kehittäminen	Yhdistetään käytänteitä ja rakennetaan johtamisen vuosikello.

Aineen taidemuseon johtokunta

KH 9.11.2026 KH 16.11.2026

40 SIVISTYSPALVELUT 480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	31 359	27 500	31 260	31 260	0	31 680	32 000
Maksutuotot	30 510	22 350	16 420	16 420	0	30 820	31 130
Tuet ja avustukset	82 679	83 430	81 050	81 050	0	71 050	71 050
Toimintatuotot	**144 548**	**133 280**	**128 730**	**128 730**	**0**	**133 550**	**134 180**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-385 373	-332 260	-461 170	-375 670	85 500	-364 200	-371 440
Palkat ja palkkiot	-314 863	-271 470	-380 510	-309 310	71 200	-299 670	-305 570
Henkilösivukulut	-70 510	-60 790	-80 660	-66 360	14 300	-64 530	-65 870
Eläkekulut	-61 238	-52 660	-69 220	-57 080	12 140	-55 540	-56 710
Muut henkilösivukulut	-9 272	-8 130	-11 440	-9 280	2 160	-8 990	-9 160
Palvelujen ostot	-63 004	-93 830	-75 800	-75 800	0	-48 590	-49 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-80 202	-72 970	-66 610	-66 610	0	-75 070	-76 540
Avustukset	0	0	-17 570	-17 570	0	-17 570	-17 570
Muut toimintakulut	-10 598	-20 700	-10 370	-10 370	0	-10 560	-10 770
Toimintakulut	**-539 177**	**-519 760**	**-631 520**	**-546 020**	**85 500**	**-515 990**	**-525 880**
Toimintakate	**-394 629**	**-386 480**	**-502 790**	**-417 290**	**85 500**	**-382 440**	**-391 700**

Aineen taidemuseon johtokunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:

Aineen taidemuseon johtokunta, puheenjohtaja Kristiina Aine

Toimielimen tehtävä: Huolehtii ja vastaa taidemuseotoiminnasta

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Aineen taidemuseo. Vastuuhenkilö museonjohtaja Virpi Kanniainen

Toimintaympäristön muutos 2027-2029

Museoiden toimintaympäristö muuttuu nopeasti digitalisaation, väestömuutosten, kasvavien saavutettavuusodotusten ja yhteiskunnallisen epävarmuuden myötä. Samalla museoiden merkitys kulttuuriperinnön säilyttäjinä, tiedon välittäjinä sekä osallisuutta ja hyvinvointia edistävinä toimijoina korostuu.

Yhteinen kulttuuriperintö vahvistaa yhteenkuuluvuutta, ymmärrystä ja jatkuvuuden kokemusta muuttuvassa maailmassa. Taide, kulttuuri ja kulttuuriperintö tukevat hyvinvointia, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Museoilta odotetaan yhä saavutettavampia palveluja, digitaalisia sisältöjä sekä mahdollisuuksia osallistumiseen, oppimiseen ja vuorovaikutukseen. Samalla yhteistyön merkitys kuntalaisten, yhteisöjen, oppilaitosten, yritysten ja muiden kumppaneiden kanssa kasvaa.

Epävarmassa maailmantilanteessa museot toimivat kulttuuriperinnön säilyttäjien lisäksi yhteisöllisyyttä, alueiden elinvoimaa ja tulevaisuudenuskoa vahvistavina kohtaamispaikkoina.

Toiminnan painopistealueet 2027:

Aineen taidemuseo ylläpitää, kartuttaa, tutkii ja tekee saavutettavaksi yhteistä taidekokoelmansa kautta kulttuuriperintöä. Taidemuseotoiminta vahvistaa sivistystä, osallisuutta, empatiaa ja luovaa ajattelua tarjoamalla laadukkaita museopalveluja ja merkityksellisiä kohtaamisia kaikille. Museo edistää yhteisön hyvinvointia, vahvistaa paikallisidentiteettiä sekä luo kulttuurista jatkuvuutta ja elinvoimaa nykyisille ja tuleville sukupolville.

Vuonna 2027 taidemuseo korostaa yhteisöjen osallistumista näyttely- ja yleisötyöhön sekä kokoelmien saavutettavuutta ja käyttöä. Museo vahvistaa rooliaan taiteen, kulttuuriperinnön ja yhteisöjen kohtaamispaikkana sekä tukee osallisuutta, oppimista ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä kuntalaisten, yhteisöjen ja kumppaneiden kanssa.

Aineen taidemuseo vaalii ystävätoiminnan merkitystä kulttuuriosallisuuden, vapaaehtoisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana sekä juhlistaa Aineen taidemuseon ystävät ry:n 20-vuotista toimintaa osana museon kehitystä ja vaikuttavuutta.

Vuoden 2027 toiminta lisää ymmärrystä mesenaattiuden ja taiteen tukemisen merkityksestä osana suomalaista kulttuurielämää, tekee näkyväksi taiteen mahdollistajien roolia sekä vahvistaa taiteen ja kulttuuriperinnön tukemisen toimintakulttuuria kehittämällä yhteistyöverkostoja, kumppanuuksia ja uusia osallistumisen muotoja.

Aineen taidemuseon johtokunta Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Palvelualueen htv:t kehitys	8,5	9	7	7
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-17	-19	-19	-23
Aineen taidemuseon kävijämäärä	19 082	16 420	20 000	20 000
Euroa / käynti	6,5	6,5	7	7
Näyttelyiden määrä	11	10	10	7

Aineen taidemuseon johtokunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö		
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus		
	Lumovoimainen matkailukohde	Aineen taidemuseo vahvistaa alueen matkailullista vetovoimaa tarjoamalla korkeatasoisia taide-elämyksiä sekä tekemällä näkyväksi alueen omaleimaista taidetta ja kulttuuriperintöä.	Vahvistetaan museon ja kokoelmien tunnettuutta matkailukohteena. Toteutetaan vetovoimaisia näyttelyitä ja tapahtumia. Kehitetään yhteistyötä matkailu-, palvelu- ja luovien alojen toimijoiden kanssa. Lisätään taidemuseon näkyvyyttä matkailu- ja digitaalisissa kanavissa.
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu	Taidemuseotoiminta edistää taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta koko toiminta-alueella.	Tuotetaan taidemuseopalveluja saavutettavasti koko toiminta-alueella. Toimitaan yhteistyössä paikallisten yhteisöjen ja verkostojen kanssa sekä

Aineen taidemuseon johtokunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä kokoelmien ja yleisötyön avulla.
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Aineen taidemuseo vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tarjoamalla mahdollisuuksia taiteen kokemiseen, osallistumiseen ja yhdessä tekemiseen.	Tarjotaan rajattomia, saavutettavia ja esteettömiä museopalveluja. Toteutetaan osallistavaa toimintaa yhteistyössä alueen yhteisöjen kanssa. Kehitetään yleisötyötä ja uusia osallistumisen tapoja. Edistetään taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Aineen taidemuseo vahvistaa Tornion viihtyisyyttä ja kulttuurista vetovoimaa tarjoamalla monipuolisia taide- ja kulttuurielämyksiä sekä tekemällä näkyväksi alueellista taidetta ja kulttuuria.	Tuotetaan korkeatasoisia näyttelyitä ja tapahtumia. Lisätään museon näkyvyyttä ja tunnettuutta eri kanavissa. Tehdään näkyväksi alueen taidetta, kulttuuriperintöä ja kulttuurista identiteettiä. Kehitetään yhteistyötä kaupungin, yhteisöjen ja kulttuuritoimijoiden kanssa.
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Aineen taidemuseo vaalii yhteistä kulttuuriperintöä tallentamalla, säilyttämällä, tutkimalla ja tekemällä saavutettavaksi visuaalista taidetta, tutkimalla taiteen ilmiöitä sekä vaalimalla ja kehittämällä taidekokoelmiaan vastuullisesti nykyisten ja tulevien sukupolvien hyväksi.	Ylläpidetään, kartutetaan ja kehitetään taidekokoelmia. Kehitetään julkisen taiteen verkostoa. Tallennetaan visuaalista taidetta. Kehitetään kokoelmien ja niitä koskevan tiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä. Tuotetaan ja välitetään asiantuntijatietoa taidekokoelmista, taiteesta, taiteen ilmiöistä ja kulttuuriperinnöstä. Kehitetään vastuullisia toimintatapoja kokoelmien hoitoon, säilyttämiseen ja käyttöön.

Aineen taidemuseon johtokunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut	Aineen taidemuseon yleisö- ja taidekasvatustyö tukee elinikäistä oppimista tarjoamalla taiteeseen, kulttuuriin ja kulttuuriperintöön liittyviä oppimisympäristöjä ja sisältöjä kaikille.	Toteutetaan laadukkaita ja saavutettavia museopedagogisia palveluja kaikille oppijaryhmille. Edistetään luovuutta, kulttuurista osaamista ja taiteen tuntemusta. Hyödynnetään näyttelyitä, kokoelmia ja digitaalisia sisältöjä oppimisen tukena. Tehdään laajaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulujen, oppilaitosten ja vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa.
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Aineen taidemuseon toiminta vahvistaa kaupungin henkilöstön työhyvinvointia, työkykyä ja työn sujuvuutta tuottamalla palveluja ja kehittämällä osaamista, yhteistyötä ja yhteistä toimintakulttuuria. Taidemuseo osallistuu aktiivisesti toimialojen väliseen yhteistyöhön ja palvelujen yhteiseen kehittämiseen.	Tuetaan henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyä. Kehitetään sujuvia toimintatapoja ja vaalitaan yhteistä toimintakulttuuria. Edistetään toimialojen välistä yhteistyötä ja osaamisen jakamista. Osallistutaan yhteisten palvelujen ja toimintamallien kehittämiseen osana elämänlaatupalveluita.
	Tasapainoinen kuntatalous	Aineen taidemuseo toteuttaa perustehtäväänsä vaikuttavasti ja taloudellisesti kestävällä tavalla sekä edistää palvelujen, kokoelmien ja tilojen aktiivista käyttöä.	Kohdennetaan resurssit suunnitellusti. Haetaan toimintaa tukevia hankeavustuksia. Seurataan toiminnan tuloksellisuutta ja talouden toteutumista.
	Digitalisoituvat palvelut	Aineen taidemuseon kokoelmat, palvelut ja asiantuntijatieto ovat saavutettavissa digitaalisissa ympäristöissä.	Kehitetään museon digitaalisia palveluja ja asiointimahdollisuuksia. Parannetaan kokoelmatiedon digitaalista saavutettavuutta ja käytettävyyttä. Vahvistetaan museon näkyvyyttä ja vuorovaikutusta digitaalisissa kanavissa.
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Johtaminen osana elämänlaatupalveluita on yhtenäistä, tavoitteellista ja yhteistyötä vahvistavaa.	Yhtenäistetään johtamisen käytäntöjä osana elämänlaatupalveluita. Rakennetaan ja otetaan käyttöön yhteinen johtamisen vuosikello.

Aineen taidemuseon johtokunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			Vahvistetaan toimialojen välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua.

Tekniset palvelut

KH 9.11.2026 KH 16.11.2026

60 TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 959 952	2 499 740	2 069 110	2 069 110	0	2 089 930	2 111 670
Maksutuotot	773 514	515 780	539 800	539 800	0	545 190	550 620
Tuet ja avustukset	30 520	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 409 434	3 150 770	2 855 950	2 855 950	0	2 884 480	2 913 340
Toimintatuotot	**8 173 420**	**6 166 290**	**5 464 860**	**5 464 860**	**0**	**5 519 600**	**5 575 630**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-8 423 607	-8 803 260	-8 661 620	-8 661 620	0	-8 485 470	-8 654 410
Palkat ja palkkiot	-6 786 781	-7 189 470	-7 137 800	-7 137 800	0	-6 989 600	-7 128 650
Henkilösivukulut	-1 636 826	-1 613 790	-1 523 820	-1 523 820	0	-1 495 870	-1 525 760
Eläkekulut	-1 429 960	-1 396 550	-1 307 840	-1 307 840	0	-1 284 360	-1 310 060
Muut henkilösivukulut	-206 866	-217 240	-215 980	-215 980	0	-211 510	-215 700
Palvelujen ostot	-3 998 379	-4 241 490	-3 864 160	-3 864 160	0	-3 941 140	-4 019 430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 694 162	-4 702 730	-4 741 280	-4 741 280	0	-4 835 850	-4 932 210
Avustukset	-41 475	-101 800	-82 710	-82 710	0	-82 710	-82 710
Muut toimintakulut	-450 669	-258 510	-295 740	-295 740	0	-301 830	-307 700
Toimintakulut	**-17 608 291**	**-18 107 790**	**-17 645 510**	**-17 645 510**	**0**	**-17 647 000**	**-17 996 460**
Toimintakate	**-9 434 871**	**-11 941 500**	**-12 180 650**	**-12 180 650**	**0**	**-12 127 400**	**-12 420 830**

Tekniset palvelut Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuuhenkilö	Tekniset palvelut, vastuuhenkilö tekninen johtaja Jussi Korpi
Toimialan toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää elinympäristön turvallisuutta, terveellisyyttä ja virikkeellisyyttä.
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Yhteistyökykyinen elinympäristön kehittäjä.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	**Toimielin:** Teknisten palvelujen lautakunta Tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito, sekä maankäytön suunnittelu- ja mittaustoimi. Palvelualueet: Kunnallistekniikka, Kaavoitus ja mittaus, Tilapalvelut **Toimielin:** Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, Perämeren jätelautakunta Tehtävä: Toimialueensa kuntien ympäristösuojelun, eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan, rakennusvalvonnan sekä jätehuollon viranomaistehtävät. Palvelualueet: Ympäristöpalvelut

Tekniset palvelut Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Toimialan htv:t kehitys	180	173	168	148
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-471	-453	-574	-579
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Teknisten palvelujen lautakunta 20/ 246 Meri-Lapin ympäristölautakunta 9/ 85 Meri-Lapin joukkoliikennen ja ympäristöterveysjaosto 9/ 86 Perämeren jätelautakunta 5/ 81	Teknisten palvelujen lautakunta 18/225 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10/109 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 10/89 Perämeren jätelautakunta 4/71	Teknisten palvelujen lautakunta 18/250 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10/85 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 10/83 Perämeren jätelautakunta 4/90	Teknisten palvelujen lautakunta 18/225 Meri-Lapin ympäristölautakunta 11/ 100 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 11/ 89 Perämeren jätelautakunta 4/ 72

Tekniset palvelut **Riskienhallinta**				
Riski-tyyppi	**Riski ja kuvaus**	**Riskiarvio**	**Toimenpiteet**	**Vastuuhen-kilöt**
Toiminnallinen riski	Laaja ja pitkäkestoinen sähkökatkos, joka vaikeuttaa kiinteistössä tuotettavien yhteiskunnalle tärkeiden palvelujen järjestämistä.	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 5** **15**	Kriittisten kohteiden varustaminen varavoimalla tai mahdollisuudella ulkoisen voimalähteen kytkemiseksi. Siirrettävän varavoimakoneen hankinta.	Ulla-Maija Koskenranta, Jussi Korpi
Omaisuusriski	Taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjausten viivästymistä, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.	**Todennäköisyys: 4** **Vaikutus: 4** **16**	Peruskorjausinvestointien toteuttaminen pitkän aikavälin suunnitelman mukaan investointien rahoitustarve huomioiden. Kuntokartoituksiin perustuvien kunnossapitosuunnitelmien laadinta.	Ulla-Maija Koskenranta, Jussi Korpi
Toiminnallinen riski	Suuren koulukeskuksen tai muun palvelutuotannossa olevan kiinteistön tuhoutuminen käyttökelvottomaksi haastaa toimintojen jatkuvuuden.	**Todennäköisyys: 2** **Vaikutus: 5** **10**	Kiinteistötekniikan ja valvonnan kehittäminen toimitilojen turvallisuuden varmistamiseksi.	Ulla-Maija Koskenranta

Teknisten palvelujen lautakunta

			KH 9.11.2026	KH 16.11.2026			
60 TEKNISET PALVELUT 610 TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA	**TP 2025**	**TA+MUUT. 2026**	**KJ II 2027**	**KJ III 2027**	**Muutos KJ II > KJ III**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot							
Myyntituotot	893 023	1 385 420	994 280	994 280	0	1 004 220	1 014 250
Maksutuotot	163 663	104 740	135 220	135 220	0	136 570	137 920
Tuet ja avustukset	13 865	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 362 481	3 112 660	2 808 990	2 808 990	0	2 837 050	2 865 430
Toimintatuotot	**6 433 032**	**4 602 820**	**3 938 490**	**3 938 490**	**0**	**3 977 840**	**4 017 600**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-6 589 874	-7 018 600	-6 841 800	-6 841 800	0	-6 647 450	-6 780 010
Palkat ja palkkiot	-5 352 807	-5 731 170	-5 637 360	-5 637 360	0	-5 474 330	-5 583 440
Henkilösivukulut	-1 237 068	-1 287 430	-1 204 440	-1 204 440	0	-1 173 120	-1 196 570
Eläkekulut	-1 074 804	-1 114 110	-1 033 710	-1 033 710	0	-1 007 270	-1 027 450
Muut henkilösivukulut	-162 264	-173 320	-170 730	-170 730	0	-165 850	-169 120
Palvelujen ostot	-3 694 437	-3 884 100	-3 582 700	-3 582 700	0	-3 654 060	-3 726 640
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 677 993	-4 670 580	-4 725 650	-4 725 650	0	-4 819 920	-4 915 980
Avustukset	-22 774	-80 270	-64 000	-64 000	0	-64 000	-64 000
Muut toimintakulut	-358 322	-166 720	-207 300	-207 300	0	-211 620	-215 690
Toimintakulut	**-15 343 401**	**-15 820 270**	**-15 421 450**	**-15 421 450**	**0**	**-15 397 050**	**-15 702 320**
Toimintakate	**-8 910 368**	**-11 217 450**	**-11 482 960**	**-11 482 960**	**0**	**-11 419 210**	**-11 684 720**

Teknisten palvelujen lautakunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Teknisten palvelujen lautakunta, puheenjohtaja Arto Kanto
Toimielimen tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä maankäytön suunnittelu ja mittaustoimi
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Kunnallistekniikka, tekninen johtaja Jussi Korpi

Kaavoitus ja mittaus, kaupunginarkkitehti Harri Ryynänen

Tilapalvelut, kiinteistöpäällikkö Ulla-Maija Koskenranta

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölaiksi on annettu eduskunnalle kevätistuntokaudella 2026. Kaupunginhallitus on antanut lausunnon lakiluonnokseen 23.06.2025 (§ 263). Erityisellä mielenkiinnolla odotetaan, tuleeko lakimuutoksen kautta tarkennuksia valtakunnan rajan huomioimiseen alueidenkäytön suunnittelussa sekä millä tavalla se vaikuttaa teollisuuden ja vihreän siirtymän hankkeiden kaavoituksiin. Hallituksen esityksessä HE 70/2026 vp ehdotetaan, että uusi alueidenkäyttölaki tulee voimaan 1.1.2027.

Kaavojen toteuttamista, maapolitiikkaa sekä katujen ja yleisten alueiden kunnossapitoa koskevan erillisen lakiuudistuksen valmistelu on edelleen käynnissä eikä sen voimaantuloajankohtaa ole vielä vahvistettu.

Valmistelun perusteella sääntely on tarkoitus jakaa kahteen kokonaisuuteen:

yhdyskuntakehittämislakiin, joka koskisi muun muassa kuntien maapolitiikkaa, yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaamista, kehittämisalueita, tonttijakoa, maan luovuttamista ja lunastamista sekä kaavan toteuttamisesta johtuvia korvauksia

yhdyskuntarakentamislakiin, jolla uudistettaisiin katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevaa sääntelyä.

Rakennetun ympäristön tiedonhallinta kehittyy digitalisaation myötä. Kuntien tulee toimittaa alueidenkäytön ja rakentamisen lupien tiedot Ryhti-järjestelmään tietomallimuodossa vuoden 2028 loppuun mennessä.

Sote- ja pelakiinteistöt siirtyivät yhtiön omistukseen ja edelleen hyvinvointialueelle vuokrattavaksi. Tilapalvelut tuottavat kiinteistöjen kiinteistönhoidon ja -kunnossapidon edelleen.

Toiminnan painopistealueet 2027:

Yleiskaava 2040

Käynnissä olevat tuulivoimaosayleiskaavat

Vihreän siirtymän investointien edellyttämät kaavahankkeet (Arctio ja Arction North)

Päivitetyn kaupunkistrategian kärkihankkeiden valmistelu

Teknisten palvelujen lautakunta Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Kunnallistekniikka Palvelualueen htv:t kehitys	17	16	22	17
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-141	-118	-154	-132
Toteutetut liikenneturvallisuuskohteet	Siirtynyt	Kerankadun muutokset toteutettu	2	2
Liikenneväylien perusparannukset	14 600 €/km	12 900 €/km	12 100 €/km	12 100 €/km
Katuvalojen vaihto energiatehokkaimmiksi	222 kpl	200 kpl	110 kpl	200 kpl
Kaavoitus ja mittaus Palvelualueen htv:t kehitys	18	18	18	18
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	43	37	50	38
Rakentamisen volyymi m3 (rakennusluvat)	154014	301781	200 000	200 000
Tonttituotanto / vuosi	4	22	32	6
Asemakaavoitettujen omakotitalojen lkm.	0	-	0	0
Luovutetut yritystontit kpl.	6	7	7	10
Numeerista pohjakarttaa ha	-	-	-	-
Numeerista ortoilmakuvaa ha	-	-	11 000	-
Tilapalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	120	111	100	85
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-340	-347	-435	-449
Kunnossapidettävien rakennusten bruttoala m^2	118 640	105 732	119 200	119 630
Kiinteistönhoidon 24/7 valvonnassa oleva lämmitetty tilavuus m^3	453 600	450 700	450 500	453 600
Siivouspalvelujen omana työnä siivottavat tilat m^2	62 580	62 770	62 770	62 750

Teknisten palvelujen lautakunta Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Ruokapalvelujen valmistamien aterioiden määrä kpl/v * ei sisällä aamu- ja välipaloja **Koulujen ja päiväkotien päivittäinen asiakasmäärä (sis. lapset ja aikuiset)	630 050	660 830*	680 100*	3 600 **

Teknisten palvelujen lautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö	Liikenneväylät, yleiset alueet, ympäristö pidetään kunnossa Maapoliittisen ohjelman laatiminen	Varmistetaan riittävällä resurssoinnilla kunnossapitotoimenpiteiden riittävyys Maapoliittisen ohjelman laatimisen aloittaminen, uusien yleiskaavan 2040 mukaisten maaalueiden maanhankintojen suunnittelu ja aloittaminen.
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä	Edistetään hankkeita kaavoituksen ja kunnallistekniikan suunnittelun keinoin	Tuulivoimaosayleiskaavojen hyväksymisvaihe (Karhakkamaa, Martimo, Valkiavaara, Vinsanmaa) Arction Koivuluodon alueen asemakaavoituksen ehdotusvaihe Arctio North Kyläjoki-Laivajärvi kunnallistekniikan suunnittelu
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus	Huomioidaan rataliikenteen kehittämistarpeet Yleiskaava 2040:ssa	Osoitetaan yleiskaava 2040:ssä Torniojoen ylittävien ratasiltojen vaihtoehtoiset paikat (4 kpl) sekä monikäyttöiset siirtokuormausalueet (3 vaihtoehtoa), sekä osoitetaan oleva rataverkko parannettavaksi koko pituudeltaan. Jatketaan tarkentavaa yhteistyötä Väyläviraston ja Lapin liiton kanssa ratayhteyksien kanssa.

Teknisten palvelujen lautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
	Lumovoimainen matkailukohde	Edistetään matkailun kehittämisen mahdollisuuksia yleiskaavoituksella Rantapromenadin suunnittelu apteekinpuistosta rajalle saakka	Osoitetaan yleiskaava 2040:ssä matkailun kehittämisalueet (Kukkolankoski, Nivavaara), uusia matkailupalveluiden alueita sekä resorttirakentamisen mahdollistava määräys M-alueille. Käynnistetään Rantapromenadin jatkosuunnittelu
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena	Varmistetaan teknisten palveluiden yhteistoiminta ja kunnallistekniikan tarpeiden yhteensovittaminen Haaparannan ja Tornion välillä	Pidetään säännölliset teknisten palveluiden yhteispalaverit ajankohtaisten asioiden hoitamiseksi raja-alueella.
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu	Vahvistetaan yhteistyötä yli hallintokuntarajojen Seminaarin koulun sisäilmaston olosuhteiden parantaminen Kokkokankaan koulun sisäilmaston olosuhteiden parantaminen	Toimiva ja hyvä yhteistyö kulttuuritoimen kanssa eri tapahtumien suunnittelussa ja järjestämisessä IV-saneerauksen 2. vaiheen ja keittiön perusparannuksen toteutuminen IV-saneerauksen luokkien ilmanvaihdon uusiminen
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Kuntalaisten osallistaminen investointien suunnittelussa Kokkokankaan alueen lasten ja nuorten päivittäisen liikkumisen olosuhteiden parantaminen	Osallistetaan kuntalaisia investointien suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Koulun pihalle tuodaan matalan kynnyksen liikuntapaikkoja, monimuotoista luontoa ja parannetaan pihojen toimivuutta
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Kaupungin asukasluvun ylläpitäminen, puistojen ja viheralueiden säilyttäminen. Stadionin monikäyttöisyyden kehittäminen Tuodaan kaupungin tonttitarjonta selkeämmin esille	Asukkaiden huomioiminen suunnittelussa ja kaavoituksessa, esim. uusissa kaavoissa otetaan huomioon mm. leikkipuistot, monikäyttöpuistot, lisätään tonttikaavoituksessa yhteistyötä kaupunkirakenteen kanssa. Kentän ja ympäristön kehittämisen jatkosuunnittelu ja kentän

Teknisten palvelujen lautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			alueen monikäyttöisyyden mahdollistaminen. Parannetaan kaupungin vapaiden tonttien näkyvyyttä siirtymällä uuteen tonttipörssiin, lisätään alueiden markkinointi- ja tietomateriaalia ja helpotetaan tietojen saavutettavuutta Lisätään mahdolliset hankitut uudet alueet ja tontit kaupungin tonttipörssiin
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Kunnossapidon kehittäminen, yleiset alueet, kadut, yms. Liikenneturvallisuuskohteiden vuosittainen toteuttaminen Väestörakenteen muutos, tulvat, viherympäristöt, reitistöt Toimitilojen pito turvallisina, terveellisinä ja toimivina	Toimintaa kehitetään hankkimalla kunnossapidon keskitetty ohjelmisto ja uusien työmenetelmien käyttöönotto Edistetään uusia yleisten julkisten palveluiden aluevarauksien jatkokehittämistä, huomioidaan kasvaneet tulvariskit tarkentuneiden tulvatietojen pohjalta, edistetään virkistysreittien ja viheryhteyksien toteuttamista jatkosuunnittelulla. Rakennusten kunnossapidon kunnossapitotoimet yhteistyössä kiinteistönhoidon kanssa
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut	Kivirannan vuoropäiväkodin sujuva käyttöönotto	Takuuaikaisten toimien teettäminen ja valvominen
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Sairaspoissaolojen vähentäminen	TYHY-päivät jatkuu, koulutetaan henkilöstöä
	Tasapainoinen kuntatalous	Talousarviossa pysyminen Tyhjänä olevista rakennuksista luopuminen Kiinteistöveroselvitysprojektin jatkaminen	Esihenkilöstön jatkuva seuranta. Toteuma kirjataan kuukausipalaverimuistioihin tilanteen saattamiseksi myös henkilöstön tietoon. Rakennukset joista kaupunki voi luopua, pidetään aktiivisesti myynnissä. Kiinteistöveroprojektin jatkaminen koko kunnan alueelle kiinteistöverotulojen ajantasaistamiseksi ja kuntalaisten

Teknisten palvelujen lautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			tasavertaisen kohtelun mahdollistamiseksi.
	Digitalisoituvat palvelut	Ryhti-hankkeen mukaisten toimien toteuttaminen. Sähköisen pysyväisarkiston käyttöönotto. Suomi.fi viestien käyttöönotto. Laajennetaan kaavoituksen kuulemisissa aineistojen digitaalista saavutettavuutta. Laajennetaan katusuunnitelmien digitaalista saavutettavuutta.	Toteutetaan rajapinta RYTJ-järjestelmään. Toteutetaan integraatio paikkatietojärjestelmän ja dokumenttiarkiston (pysyväisarkisto) välillä. Otetaan suomi.fi käyttöön viranomaisviestinnässä mm. maanomistakirjeissä kaavahankkeissa. Tuodaan asemakaavojen nähtävillä oloaineistot Maptionnaire-palveluun. Tuodaan katusuunnitelmat nähtäville Maptionnaire-palvelussa.
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Työntekijöiden informointi Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Kuukausi-/Viikkopalaverimuistioiden välittäminen työntekijöille Kehityskeskustelut ja työhyvinvointipäivät

Perämeren jätelautakunta

KH 9.11.2026 KH 16.11.2026

691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA Ulkoinen laskenta	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	104 869	92 170	112 750	112 750	0	113 990	115 990
Toimintatuotot	**104 869**	**92 170**	**112 750**	**112 750**	**0**	**113 990**	**115 990**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-72 577	-74 450	-80 050	-80 050	0	-80 790	-82 290
Palkat ja palkkiot	-59 142	-61 400	-66 550	-66 550	0	-67 160	-68 390
Henkilösivukulut	-13 435	-13 050	-13 500	-13 500	0	-13 630	-13 900
Eläkekulut	-11 684	-11 310	-11 600	-11 600	0	-11 720	-11 950
Muut henkilösivukulut	-1 751	-1 740	-1 900	-1 900	0	-1 910	-1 950
Palvelujen ostot	-22 878	-5 000	-22 540	-22 540	0	-22 990	-23 440
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-451	-80	-400	-400	0	-410	-420
Muut toimintakulut	-1 841	-680	-1 840	-1 840	0	-1 880	-1 920
Toimintakulut	**-97 747**	**-80 210**	**-104 830**	**-104 830**	**0**	**-106 070**	**-108 070**
Toimintakate	**7 123**	**11 960**	**7 920**	**7 920**	**0**	**7 920**	**7 920**

691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA Sisäinen laskenta	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-2 227	-7 030	-2 280	-2 280	0	-2 280	-2 280
Muut toimintakulut	-4 896	-4 930	-5 640	-5 640	0	-5 640	-5 640
Toimintakulut	**-7 123**	**-11 960**	**-7 920**	**-7 920**	**0**	**-7 920**	**-7 920**
Toimintakate	**-7 123**	**-11 960**	**-7 920**	**-7 920**	**0**	**-7 920**	**-7 920**
Toimintakate yhteensä (ulk+sis)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Perämeren jätelautakunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Perämeren jätelautakunta, puheenjohtaja Arto Kanto

Toimielimen tehtävä: Jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtävät

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Kustannuspaikka 6910, tekninen johtaja Jussi Korpi.

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Hankintalain muutokset saattavat tuoda muutoksia kuntien jätehuollon palvelujen hankintaan suoraan omistamiltaan seudullisilta jäteyhtiöiltä. Muutoksella ei liene vaikutuksia lautakunnan vastuulla oleviin jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtäviin.

Toiminnan painopistealueet 2027:

Jätehuollon palvelutasomäärittely

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen

Perämeren jätelautakunta
Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Palvelualueen htv:t kehitys	1	1	1	1
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	0	0	0	0

Perämeren jätelautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö		
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus		
	Lumovoimainen matkailukohde		
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu		
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset	Jätteenkuljetusjärjestelmän päätöksen toimeenpano	Päätöksen toimeenpanoon liittyvät tehtävät.
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Määritetyn jätehuollon palvelutason toimeenpano	Päätöksen toimeenpanoon liittyvät tehtävät.
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö		
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut		
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka		
	Tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion toteutuminen	Toiminnan ja talouden tasapaino Talouden jatkuva seuranta
	Digitalisoituvat palvelut		

Perämeren jätelautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strategi-nen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Työhyvinvoinnin edistä-minen	Säännölliset palaverit Kehityskeskustelut Avoin vuorovaikutus

Meri-Lapin ympäristölautakunta

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA Ulkoinen laskenta	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	962 060	1 022 150	962 080	962 080	0	971 720	981 430
Maksutuotot	609 851	411 040	404 580	404 580	0	408 620	412 700
Tuet ja avustukset	16 655	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	46 953	38 110	46 960	46 960	0	47 430	47 910
Toimintatuotot	**1 635 518**	**1 471 300**	**1 413 620**	**1 413 620**	**0**	**1 427 770**	**1 442 040**
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 761 155	-1 710 210	-1 739 770	-1 739 770	0	-1 757 230	-1 792 110
Palkat ja palkkiot	-1 374 832	-1 396 900	-1 433 890	-1 433 890	0	-1 448 110	-1 476 820
Henkilösivukulut	-386 323	-313 310	-305 880	-305 880	0	-309 120	-315 290
Eläkekulut	-343 472	-271 130	-262 530	-262 530	0	-265 370	-270 660
Muut henkilösivukulut	-42 851	-42 180	-43 350	-43 350	0	-43 750	-44 630
Palvelujen ostot	-281 065	-352 390	-258 920	-258 920	0	-264 090	-269 350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 718	-32 070	-15 230	-15 230	0	-15 520	-15 810
Avustukset	-18 700	-21 530	-18 710	-18 710	0	-18 710	-18 710
Muut toimintakulut	-90 506	-91 110	-86 600	-86 600	0	-88 330	-90 090
Toimintakulut	**-2 167 144**	**-2 207 310**	**-2 119 230**	**-2 119 230**	**0**	**-2 143 880**	**-2 186 070**
Toimintakate	**-531 626**	**-736 010**	**-705 610**	**-705 610**	**0**	**-716 110**	**-744 030**

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA Sisäinen laskenta	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	670 715	905 930	869 720	869 720	0	880 220	908 140
Maksutuotot	15 709	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	**686 423**	**905 930**	**869 720**	**869 720**	**0**	**880 220**	**908 140**
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-104 857	-108 770	-108 140	-108 140	0	-108 140	-108 140
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-49 896	-61 150	-55 970	-55 970	0	-55 970	-55 970
Toimintakulut	**-154 798**	**-169 920**	**-164 110**	**-164 110**	**0**	**-164 110**	**-164 110**
Toimintakate	**531 626**	**736 010**	**705 610**	**705 610**	**0**	**716 110**	**744 030**
					0		
Toimintakate yhteensä (ulk+sis)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Meri-Lapin ympäristölautakunta ja Meri-Lapin Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, puheenjohtaja Mervi Varajärvi.

Toimielimen tehtävä: Tornion ja Keminmaan ympäristösuojelun sekä rakennusvalvonnan tehtävät. Tornion, Kemin, Keminmaan Tervolan ja Simon eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja joukkoliikenneviranomaisen tehtävät.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Ympäristöpalvelut, ympäristöpäällikkö Pipsa Maikkula

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Eduskunta on hyväksynyt rakentamislain (751/2023, Rakt.) ja siihen liittyvät lakimuutokset. Rakentamislain yhteydessä hyväksyttiin lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutos, jonka myötä laista kumotaan rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölaiksi. Uudet lait ovat tulleet voimaan 1.1.2025. Vuosina 2027-2029 painopiste siirtyy lain käyttöönotosta sen käytännön toimeenpanon vakiinnuttamiseen. Rakennusjärjestys päivitetään vuoden 2026 aikana.

Rakentamislaki lisää myös asiakkaiden neuvonnan ja ohjauksen tarvetta, kun osa aiemmin luvanvaraisesta rakentamisesta on muuttunut ilmoitus- tai luvasta vapaaksi. Rakentamislain toimeenpanon lisäksi rakennusvalvonnan toimintaa kehittää valtakunnallinen Ryhti-uudistus, jonka myötä kuntien tulee tuottaa ja siirtää rakennetun ympäristön tietoja rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYTJ).

Rakennusvalvonnan sähköinen asiointipalvelu uudistuu vastaamaan lainsäädännön muutoksia sekä viranomaisasioinnin digitalisointivaatimuksia. Lakimuutos edellyttää Suomi.fi-palveluiden käyttöönottoa osana rakennusvalvonnan sähköisiä asiointiprosesseja. Samalla rakennusvalvonnassa käytössä oleva Trimble Locus -järjestelmä uudistuu uuden asiointipalvelun käyttöönoton myötä. Uudistuksen tavoitteena on parantaa palvelujen saavutettavuutta, tehostaa asiointiprosesseja sekä varmistaa järjestelmien yhteensopivuus valtakunnallisten palveluiden kanssa.

Vihreän siirtymän investointien sekä energia- ja teollisuushankkeiden määrän kasvu lisää lupaviranomaisten asiantuntija-, lausunto- ja neuvottelutehtäviä sekä viranomaisyhteistyön merkitystä.

Valvontaa suunnataan valtakunnallisesti yhä enemmän riskiperusteisesti. Tavoitteena on kohdentaa rajalliset resurssit vaikutuksiltaan merkittävimpiin kohteisiin.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki astui voimaan 1.1.2026. Laki määrittää kunnille järjestämisvastuun minimin tiettyihin palveluihin ja toimenpiteisiin, minkä seurauksena tulee tehdä tarvearviointia muista kunnan tarjoamista palveluista. Palvelut tulee hinnoitella markkinaperusteiseen ja ei- markkinaperusteiseen ja hinnoitteluun vaikuttaa, onko markkinoilla tarjolla ko. palvelua ja onko sitä riittävästi, onko palvelu kohtuuhintaista ja pystytäänkö kunnan tehtävien hoito turvaamaan, vaikka palvelua ei ole tarjolla. Toimintaympäristössä korostuvat eläinlääkäripalvelujen saatavuus, henkilöstön rekrytointi sekä palveluiden kustannustehokas järjestäminen. Lain toimeenpano edellyttää palvelutuotannon jatkuvaa arviointia suhteessa markkinoilla tarjolla oleviin palveluihin.

Muuttuva toimintaympäristö, lainsäädännön uudistukset, digitalisaatio ja valtakunnallisten tietojärjestelmien käyttöönotto muuttavat toimintatapoja. Muutokset lisäävät henkilöstön osaamisvaatimuksia sekä edellyttävät resurssien kohdentamista entistä suunnitelmallisemmin lakisääteisten palvelujen laadun ja saatavuuden varmistamiseksi.

Toiminnan painopistealueet 2027:

Uuden rakentamislain aiheuttamat muutokset

Sähköisten palvelujen kehittäminen

Ilmastosuunnitelman toimeenpano ja seuranta

Meri-Lapin ympäristölautakunta Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Ympäristöpalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	23,9	27	28	28
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-33	-26	-35	-35
Ympäristöterveysvalvonnan suoritteet	Tornio 569 kpl Kemi 457 kpl Keminmaa 172 kpl Tervola 186 kpl Simo 89 kpl	Tornio 488 kpl Kemi 331 kpl Keminmaa 140 kpl Tervola 97 kpl Simo 44 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 140 kpl Tervola 70 kpl Simo 70 kpl	Tornio 430 kpl Kemi 385 kpl Keminmaa 122 kpl Tervola 107 kpl Simo 68 kpl
Valvottavat luvat - Maa-ainesluvat - Ympäristöluvat	65 kpl 112 kpl	55 kpl 73 kpl + rekisteröityjä toimintoja 30 kpl	72 kpl 117 kpl	50 kpl 112 kpl
Eläinlääkäreiden tilakäyntien määrä kpl	1532 kpl (virka-aika + päivystys)+ terveydenhuoltokäynnit 202 kpl	1355 kpl hyötyeläinkäyntejä (virka-aika +päivystys) + terveydenhuoltokäynnit nautatiloille 214 kpl	1550 kpl	1350 kpl + terveydenhuoltokäynnit nautatiloille 200 kpl
Pieneläinkäyntien määrä lkm.	5436 kpl	5152 kpl (virka-aika + päivystys)	5000 kpl	5200 kpl

Meri-Lapin ympäristölautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoimainen kaksoiskaupunki	Houkutteleva yritysympäristö	Yritystoimintaa tukevien lupa- ja viranomaispalvelujen sujuvoittaminen	Sähköisten palvelujen hyödyntäminen
	Pohjoisen vihreän teollisuuden ja uusiutuvan energian edelläkävijä		
	Vahvistuva liikenteen ja logistiikan keskus	Turvataan ja kehitetään sopijakuntien yhteisiä joukkoliikennepalveluja kuntien tarpeet tasapuolisesti huomioiden.	Järjestetään sopijakuntien joukkoliikennepalveluja sekä seurataan koko yhteistoiminta-alueella matkustajamääriä, taloudellisuutta ja asiakaspalautetta.
	Lumovoimainen matkailukohde		
	TornioHaparandan kehittäminen pohjoisen rajattomana kaupallisena keskuksena		
	Elävä yhteinen kaupunkikeskusta ja mahdollisuuksien maaseutu		
	Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävät palvelut yhdessä Meri-Lapin työllisyysalueen kuntien kanssa		
Rajattoman arjen ja sujuvien palveluiden viihtyisä kotikaupunki	Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset		
	Viihtyisä ja houkutteleva kotikaupunki	Ilmastosuunnitelman mukaisten ilmastotavoitteiden ja -toimenpiteiden toteuttaminen Uuden rakentamislain mukaisen toimintamallin vakiinnuttaminen. Kestävän ja terveellisen elinympäristön edistäminen	Ilmastotoimenpiteiden vuosiseuranta ja raportointi Uuden rakennusjärjestyksen toimeenpano ja jalkauttaminen Annetaan lausuntoja ympäristöön ja terveyteen kohdistuvista hankkeista sekä seurataan mahdollisia elinympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.
	Turvallinen, terveellinen ja kestävä asuinympäristö	Haja-asutuksen jätevesikuormituksen vähentäminen Terveysvalvonnan riskiperusteisen valvonnan kehittäminen	Haja-asutusalueiden jätevesien valvontatoimien suunnittelu ja valvonnan tehostaminen tilannekartoituksen pohjalta Valvonta on suunnitelmallista ja säännöllistä, se perustuu jatkuvaan riskien

Meri-Lapin ympäristölautakunta Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
			arviointiin. Valvontaa suunnataan niihin kohteisiin, joissa sille on eniten tarvetta.
	Elinikäistä oppimista tukevat kasvatus- ja opetuspalvelut		
Yhdessä uudistuva kaupunkiorganisaatio	Tulevaisuuden työkykyä ja arjen sujuvuutta tukeva työpaikka	Ammattitaidon ylläpitäminen muuttuvassa ympäristössä Työhyvinvoinnin kehittäminen	Osallistutaan ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin säännöllisesti kaikissa yksiköissä Työhyvinvointikysely Kehityskeskustelut TYHY-iltapäivät
	Tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion toteuttaminen	Toteuman säännöllinen seuranta esihenkilön toimesta Käyttösuunnitelma Osavuosikatsaukset
	Digitalisoituvat palvelut	Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin kehittäminen ja valvontatyökalun käyttöönotto Ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin linkitys sähköiseen asianhallintaan ja arkistoon Rakennusvalvonnan sähköisen asiointipalvelun ja Trimble Locuksen uudistaminen
	Toimiva johtamisjärjestelmä	Sisäisen yhteistyön ja tiedonkulun kehittäminen	Muistiot johtoryhmässä esitetyistä keskeisimmistä asioista Säännölliset yhteiset palaverit toimialoilla Hyödynnetään yhteisiä sähköisiä järjestelmiä

Taseyksikkö: Meri-Lapin työllisyyspalvelut

Meri-Lapin työllisyyspalvelut 1 ULKOINEN LASKENTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**6 332 972**	**7 448 499**	**7 448 500**	**7 448 500**	**0**	**7 448 500**	**7 448 500**
Muut tuet ja avustukset	0	120 000	120 000	120 000	0	120 000	120 000
Materiaalit ja palvelut	-2 834 318	-3 768 927	-3 534 420	-3 534 420	0	-3 537 540	-3 499 940
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 718	-12 190	-25 650	-25 650	0	-25 650	-25 650
ostot tilikauden aikana	-25 718	-12 190	-25 650	-25 650	0	-25 650	-25 650
Palvelujen ostot	-2 808 600	-3 756 737	-3 508 770	-3 508 770	0	-3 511 890	-3 474 290
Henkilöstökulut	-1 695 158	-1 756 150	-1 941 340	-1 941 340	0	-1 938 220	-1 975 820
Palkat ja palkkiot	-1 411 699	-1 469 950	-1 624 080	-1 624 080	0	-1 621 520	-1 652 880
Henkilösivukulut	-283 459	-286 200	-317 260	-317 260	0	-316 700	-322 940
eläkekulut	-237 418	-242 810	-269 160	-269 160	0	-268 740	-274 030
muut henkilösivukulut	-46 041	-43 390	-48 100	-48 100	0	-47 960	-48 910
Liiketoiminnan muut kulut	-1 803 496	-2 043 422	-2 092 740	-2 092 740	0	-2 092 740	-2 092 740
Liikeylijäämä (-alijäämä) yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meri-Lapin työllisyyspalvelut 2 SISÄINEN LASKENTA	TP 2025	TA+MUUT. 2026	KJ II 2027	KJ III 2027	Muutos KJ II > KJ III	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**2 027 462**	**2 407 930**	**2 677 530**	**2 677 530**	**0**	**2 677 530**	**2 677 530**
Materiaalit ja palvelut	-2 027 462	-2 407 930	-2 677 530	-2 677 530	0	-2 677 530	-2 677 530
Palvelujen ostot	-2 027 462	-2 407 930	-2 677 530	-2 677 530	0	-2 677 530	-2 677 530
Liikeylijäämä (-alijäämä) yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meri-Lapin työllisyyspalvelut

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:

Meri-Lapin työllisyyslautakunta, puheenjohtaja Pekka Tiitinen

Toimielimen tehtävä:

Työvoimapalveluiden järjestämisestä ja muista työvoimapalveluihin liittyvistä lakisääteisistä tehtävistä säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023).

Meri-Lapin työllisyyslautakunta toimii työvoimaviranomaisena ja sen tehtävänä on vastata siitä, että tämän lain mukaisia työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan. Mikäli työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määritetyt työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät tehtävät lainsäädännössä muuttuvat, vastaa lautakunta säädetyistä tehtävistä uusien säännösten mukaisesti.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Työllisyysalue on jaettu kahteen palvelualueeseen Pohjoiseen (Ylitornio ja Tornio) ja Eteläiseen (Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola).

Pohjoisen palvelualueen johtajana toimii vastuukunnan Tornion työllisyysjohtaja Samuel Juntunen.

Eteläisen palvelualueen johtajana toimiin Kemin työllisyysjohtaja Riitta Hakala.

Viimesijainen järjestämisvastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä on vastuukunnalla.

Toimintaympäristön muutos 2027–2029:

Avointen työpaikkojen ja työmahdollisuuksien määrän odotetaan nousevan Suomen yleisen talouskasvun mukana. Pitkäaikaistyöttömyys kääntynee laskuun vuoden 2027 aikana, mutta pysyy silti verraten korkeana. Pitkäaikaistyöttömyys laskee selvemmin vuoden 2028 aikana. Palvelutarve ei kuitenkaan vähene samassa suhteessa, mutta painopiste voi muuttua työnvälityksen suuntaan. Kohtaanto-ongelma korostuu vuoden 2028–2029 aikana.

Toiminnan painopistealueet 2027:

1. Työnantajapalveluiden tehostaminen

2. Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen

3. Palveluprosessien tehostaminen

4. Asiakaslähtöisen viestinnän parantaminen

Meri-Lapin työllisyyspalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Htv:t kehitys		62	63	64
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm		9/71	11/90	11/100
Meri-Lapin työllisyysalueen keskimääräinen työttömyysaste %		11,5 %	10,4 %	10,0 %
Työvoiman määrä henkilöä		24 822	24 933	25 000

Meri-Lapin työllisyyspalvelut **Talousarviotavoitteet**			
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**
Elinvoima	Elinvoiman tukeminen	Työnantajakäyntien lisääminen työllisyyden edistämiseksi ja työnantajien tarpeiden huomioiminen Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen Nopea reagointi työvoiman tarpeeseen	Yrityspalveluiden lisäresursointi Koulutuspalveluiden yhteiskehittäminen Nopea palveluvaste ja selkeä prosessi
Kunnallinen peruspalvelu	Kustannustehokas kunnallinen peruspalvelu	Helposti saavutettavat, vakiintuneet palvelut Työllisyysalueen tunnettuuden lisääminen ja viestinnän ja markkinoinnin käytäntöjen vakiinnuttaminen Pitkään työttömänä olleiden tilanteen edistäminen.	Ohjaamotoiminnan vakinaistaminen koko työllisyysalueella. Asiakaslähtöisen (henkilöasiakkaat, työnantaja-asiakkaat) viestinnän kehittäminen ja työllisyyspalvelujen läsnäolon ja näkyvyyden vahvistaminen työllisyysalueen kunnissa viestinnän ja markkinoinnin keinoin Ostopalveluiden lisääminen kohderyhmälle ja hanketyön aloittaminen.
Yhtenäinen työllisyysalue	Yhtenäinen työllisyysalue	Yhtenäiset toimintatavat Yhteiset tavoitteet ja niihin sitoutuminen	Palveluprosessien kehittäminen tiimeittäin Tavoitteiden läpikäynti henkilöstön kanssa ja yhteishengen lisääminen sitoutumisen parantamiseksi

Investointiosa

Konserni- ja elinvoimapalvelut

KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2026 €	TA 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €
Kiinteä omaisuus / Kaupunginhallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	250 000	250 000	250 000	250 000
Netto	**-200 000**	**-200 000**	**-200 000**	**-200 000**
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	125 000	110 000	110 000	100 000
Netto	**-125 000**	**-110 000**	**-110 000**	**-100 000**
Muu investointitoiminta / Kaupunginhallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	100 000	100 000	100 000	100 000
Netto	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
Konserni- ja elinvoimapalvelut yhteensä				
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000
Menot	475 000	460 000	460 000	450 000
Netto	**-375 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-350 000**

Perustelut:

Kiinteä omaisuus:
Maanhankinta ja rakennettujen kiinteistöjen osto ja myynti.

Irtain omaisuus
TA 2026: Uuden kiinteistön sisäverkon tietoliikennelaitteet, kaupungin oman valokuituverkon uudistaminen sekä tietoliikenneverkon laitteiden uusinnat. Ohjelmistojen investointina etäkäyttösovelluksen lisenssikustannukset.
TA 2027: Tietoliikenteeseen liittyvien WLAN-tukiasemien (langaton verkko) uusintaa nykyisten tullessa elinkaaren päähän. Lisäksi tietoliikennekytkimien uusinnat kaupungin kiinteistöissä.
TS 2028: Uusi kahdennettu palomuurilaitteisto ja etäkäyttöohjelmisto. Lisäksi tietoliikennekytkimien ja WLAN-tukiasemien uusinnat kaupungin kiinteistöissä.
TS 2029: Uudemman teknologian WLAN-tukiasemien tuki- ja ylläpitolisenssien uusinta (3 vuoden sopimus/lisenssit)

Muu investointitoiminta:
Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta, mm. EU-projektit. Kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti toimenpiteet erikseen.

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunnan ja elämänlaatulautakunnan investointiosat lisätään lautakuntien käsittelyn jälkeen.

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA INVESTOINTIOSA				
	TA 2026 €	**TA 2027 €**	**TS 2028 €**	**TS 2029 €**
Muu investointitoiminta				
Tulot				
Menot	-60 000	-40 000	-40 000	-40 000
Netto	**-60 000**	**-40 000**	**-40 000**	**-40 000**
Yhteensä				
Tulot	**0**	**0**	**0**	**0**
Menot	**-60 000**	**-40 000**	**-40 000**	**-40 000**
Netto	**60 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**

Perustelut:

Taideteoshankinnat

Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosa	TA 2026 €	TA 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €
Kiinteä omaisuus				
Tulot	10 000	10 000	10 000	10 000
Menot	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto	**-5 000**	**-5 000**	**-5 000**	**-5 000**
Irtain omaisuus				
Tulot				
Menot	110 000	65 000	200 000	200 000
Netto	**-110 000**	**-65 000**	**-200 000**	**-200 000**
Talonrakennus				
Tulot				
Menot	140 000	310 000	400 000	400 000
Netto	**-140 000**	**-310 000**	**-400 000**	**-400 000**
Hannulan koulu				
Tulot				
Menot	150 000			
Netto	**-150 000**	**0**	**0**	**0**
Kansalaisopisto				
Tulot				
Menot	0	100 000	0	
Netto	**0**	**-100 000**	**0**	**0**
Kokkokankaan koulu				
Tulot				
Menot	100 000	900 000	250 000	
Netto	**-100 000**	**-900 000**	**-250 000**	**0**
Kokkokankaan päiväkoti				
Tulot				
Menot	0	0	100 000	
Netto	**0**	**0**	**-100 000**	**0**
Kyläjoen koulu				
Tulot				
Menot	0	0	0	100 000
Netto	**0**	**0**	**0**	**-100 000**

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosa				
	TA 2026 €	**TA 2027 €**	**TS 2028 €**	**TS 2029 €**
Porthanin koulu				
Tulot				
Menot	0	0	200 000	1 000 000
Netto	**0**	**0**	**-200 000**	**-1 000 000**
Putaan nuorisotalo				
Tulot				
Menot	0	80 000	1 000 000	600 000
Netto	**0**	**-80 000**	**-1 000 000**	**-600 000**
Päiväkotiverkoston muutokset, Kivirannan uusi päiväkoti				
Tulot				
Menot	2 500 000			
Netto	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**
Rajakartano				
Tulot				
Menot	60 000		100 000	
Netto	**-60 000**	**0**	**-100 000**	**0**
Seminaarin koulu				
Tulot				
Menot	0	950 000		
Netto	**0**	**-950 000**	**0**	**0**
Torpin monitoimitalo				
Tulot				
Menot		300 000	300 000	
Netto	**0**	**-300 000**	**-300 000**	**0**
Uimahalli				
Tulot				
Menot	60 000	200 000	200 000	
Netto	**-60 000**	**-200 000**	**-200 000**	**0**
Julkinen käyttöomaisuus				
Tulot				
Menot	2 690 000	1 930 000	2 350 000	2 350 000
Netto	**-2 690 000**	**-1 930 000**	**-2 350 000**	**-2 350 000**
Liikuntapaikat				
Tulot	120 000	54 000	60 000	60 000
Menot	740 000	230 000	200 000	200 000
Netto	**-620 000**	**-176 000**	**-140 000**	**-140 000**

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosa				
	TA 2026 €	**TA 2027 €**	**TS 2028 €**	**TS 2029 €**
Liikenneturvallisuus				
Tulot				
Menot	80 000	100 000	100 000	100 000
Netto	**-80 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**
Yhteistyöhankkeet				
Tulot	320 000	320 000	100 000	
Menot	500 000	500 000	600 000	200 000
Netto	**-180 000**	**-180 000**	**-500 000**	**-200 000**
Toimielin yhteensä				
Tulot	450 000	384 000	170 000	70 000
Menot	7 145 000	5 680 000	6 015 000	5 165 000
Netto	**-6 695 000**	**-5 296 000**	**-5 845 000**	**-5 095 000**

Perustelut:

Kiinteä omaisuus
Vähäiset maan ostot ja myynnit asemakaavan toteuttamiseksi

Irtain omaisuus
Keittiölaitteiden uusiminen
Robottiruohonleikkurit
Harjalaite taajamatraktoriin

Talonrakennus 2027
Käyttäjien toivomat toiminnalliset muutokset
Aspion ja Viippolan julkisivun maalaus
Putaan vuoropäiväkodin vesikaton maalaus
Karungin koulun ikkunoiden uusiminen ja öljykattilan ja polttimien uusiminen
Pohjan Stadionin huoltorakennuksen maalaus

Kansalaisopisto
2027 Vesikaton uusiminen

Kokkokankaan koulu
2027 Ilmastoinnin saneerauksen 2. vaihe, lukituksen uusiminen ja piha
2028 Pesuhuoneiden saneeraus

Kokkokankaan päiväkoti
2028 Vesikaton uusiminen

Kyläjoen koulu
2029 Putkistojen uusiminen

Porthanin koulu
2029-2030 Peruskorjaus

Putaan nuorisotalo
2027 Peruskorjauksen suunnittelu
2028-2029 Peruskorjaus

Rajakartano
2028 Julkisivujen ja sokkelin korjaukset

Seminaarin koulu
2027 Pohjoispään ilmanvaihdon uusiminen
2027 Keittiön uusiminen

Torpin monitoimitalo
2027 Museon varaston rakentaminen
2028 Viemärien uusimisen loppuun saattaminen ja viimeisen osan vesikaton uusiminen

Uimahalli
2027 Uimahallin vedenkäsittelyn UV-laitteisto,
2027 Saunojen seinien laatoitus, huuhteluvesialtaan ja loiskekourujen pinnoitus
2027 Hyppytornin portaiden korjaus
2028 Porealtaan ja tasausaltaan uusiminen
2028 Ikkunoiden uusiminen

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus
2027 Kauppakadun pyöräkatu (Hallituskatu-Torikatu)
2027 Harjuntien saneeraus
2028 -2029 Keroputaan alueen katusaneeraukset
2029 Välikadun saneeraus (Hallituskatu-Torikatu)
Katuvalaistuksen muutostyö (energiatehokkuus)
Kaava-alueen avo-ojien perkaukset
Kunnallistekniikan viimeistelytyöt

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen 2027
Kehittämishankkeiden kunnallistekniikan suunnittelu (Kromilaakso, Kyläjoki, Arctio)
Luotomäen katujen saneeraukset, suunnittelu

Julkinen käyttöomaisuus / Päällystäminen 2027
Lautakunta päättää kohteet

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt 2027
Leikkikenttien kunnostukset (lautakunta päättää kohteet)
Victoriantorin kunnostus (valaistus ja kalusteet, yhteistyössä Haaparannan kanssa)
Väylätaulujen uusiminen veneväylille
Kasvihuoneen kaukolämpö ja muovien uusinta
Kausivalaistuksen kehittäminen

Liikuntapaikat 2027
Stadionin alueen kehittäminen
Kokkokankaan frisbeeradan kunnostus
Karungin kaukalon rakentaminen
Karungin kuntoradan pohjan kunnostus ja valaistus

Liikenneturvallisuushankkeet 2027
Liikenneturvallissuunnitelman mukaan (lautakunta päättää kohteet)

Yhteistyöhankkeet 2027
Pirkkiön venereitin kunnostaminen (jatkuu v. 2027)
ELY-keskuksen yhteistyöhankkeet (Tasalankatu-Kromitie, Isopalontie-Vt21)